

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6,-; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2,50 USA-Dolarjev.

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

AÑO (Leto) XI.

BUENOS AIRES, 26 DE JULIO (JULIJA) DE 1940

Núm. (Štev.) 173

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Vseamerikansko zborovanje v Habani

Ta teden so pričeli zastopniki vseh južno, srednje in severnoameriških držav z velikim zborovanjem v Habani. Namen tega zborovanja je, kako bi se ameriški kontinent gospodarsko in politično organiziral ter se postavil na lastno in neodvisno stališče.

Ker so v koncernu ameriških držav Združene države po številu prebivalstva in gospodarsko najmočnejše, je seveda smatrati njihove predloge zelo važnim.

Državni tajnik Združenih držav ter njihov predstavnik na zborovanju, Cordell Hull, je dejal ob otvoritvi istega med drugim sledeče:

Kmalu bo leto ko divja grozna vojna na več važnih krajih zemeljske oble. Zavojevalci so se s silo utrdili na več krajih sveta ter je mednarodna varnost prispela do viška nevarnosti propada. Te sile delujejo povsod brez prenehanja in brez izbiranja sredstev. Uničiti hočejo vse socialne in politične pridobitve posameznih držav. Za seboj so že pustili pohojene dežele in porušena

srečo. Zavojevalci in rušilci ne poznajo in ne vpoštevajo takih miroljubnih ponudb in želj.

Na našem obzorju se zbira nevarnost, da nas bo zadela ista usoda kakor je že mnoge dežele. Moramo videti in priznati škodljive elemente in sejalce sovražstva in razdora med našimi narodi.

Proti naši skupni nevarnosti se moramo skupno braniti. Za temeljito preštudirati to vprašanje, ki nujno potrebuje rešitve, so se združili zastopniki dvajset in ene ameriške republike.

Sedanja vojna je zrušila trgovinske zveze ter zmanjšala trgovino, kar je mnogim državam prineslo za-

stoj in zmešnjavo. To nikakor ne vpliva dobro na poljedelce, delavce, trgovce in niti na države same.

Lahko smo prepričani, da se bo to stanje nadaljevalo, dokler bo vojna. Tem vprašanjem in drugim, ki bodo morda še nastala, se moramo dočasa posaviti v bran. Če hočemo obdržati dosednji nivo življenjskega standarda ameriških ljudstev in če se ga hoče ohraniti na dosedanjem gledanju, stanju in če mogoče izboljšanju, je treba pridelek in razdelitev pravično urediti ne samo tu, marveč po vsem svetu. Noben narod ne more pričakovati napredka, če se istočasno drugi nahaja v revščini.

Po končani vojni bo nastala veli-

ka potreba vsega, na kar moremo biti že sedaj pripravljene. Če ne bomo, bo sledila še večja zmešnjava in nujne slabe posledice. Trgovina more biti svobodna. Združene države imajo v projektu ustanovitve medamerikanske banke.

Potem se je dotaknil še drugih vprašanj ter nazadnje zadeve kolonij, ki jih posedujejo evropske države v Ameriki. Po mnenju tajnika Združenih držav to vprašanje ni zaenkrat najvažnejše, ker se od te strani ne dela nobenega nasilja, marveč je važnejše ono, kar je v začetku omenil.

Drugi zastopniki pa niso bili prav istega mnenja ter so dejali, da v A-

meriki ne sme biti nobenega kolonialnega posestva tujih držav, kar je v nasprotju z ameriški svobodščinami in demokracijo.

Veliko pozornost je vzbudil tudi argentinski zastopnik dr. Melo, ki je dejal: Volja vsakega naroda odločuje o svoji usodi. Zastopnika Združenih držav in Argentine sta imela dolgo posebno posvetovanje.

Da bi Roosevelt dejansko podprl konferenco v Habani je določil 700 milijon dolarjev v svrhu kontinentne trgovine.

Vsekakor je značilne važnosti, da se nekateri argentinski listi, med katerimi tudi list kot "La Prensa", ne strinjajo z svobodno trgovino, kakor jo je imel v mislih Cordell Hull in to tudi po našem mnenju s čisto opravičenega vzroka. Zelo smo pesimistični, piše list, da bi bilo mogoče omogočiti napredek ljudstev, če mednarodna trgovina njima določeni mej, ki bi izločile kapitalistično izkoriščanje. Sta dva načina: uradna in privatna. Prvi mora dobiti dr-

Potreba smotrnega izseljenskega delovanja

Voditi pošteno in res koristno izseljensko politiko, če se moremo tako izraziti, nikakor ni lahko delo, če tehtno premislimo vse okoliščine in resnični položaj izseljstva, bodisi posameznika ali celote.

Nešteto činiteljev je, ki vplivajo na izseljenca in njegov razvoj ali nerazvoj, bodisi posredno ali neposredno. In kakor za posameznika velja tudi za celoto.

Nikakor ne more biti izseljenstvu koristno, če bi skušalo svoj razvoj in napredek nasloniti na katerisibodi svetovni ali verski nazor, ki je zastopan po tej ali oni stranki. V potrditev tega nam ni treba iskati pri drugih, pogledimo nazaj v našo lastno sicer kratko izseljensko življenje v južni Ameriki, pa bomo čisto dovoljno poučeni, koliko neprecenljive škode in zmede je prineslo takšno naziranje in delovanje našemu skupnemu izseljenskemu življenju in prav tako tudi posameznikom.

Čeprav je nesporna resnica, da katerasibodi izseljenska skupina po naravnih zakonih pripada krvno, jezikovno, tradicionalno in morda tudi versko narodu iz katerega izhaja, ne morejo te izseljenske skupine biti tudi politično od njih odvisne, če nočejo priti v navskrižje z državnimi postavami v kateri so naseljene. To je navsezadnje čisto pošteno in ne samo v interesu države katere gostoljubnost uživajo, marveč, je tudi v interesu izseljstva samega. nemogoče si je namreč misliti mirnega sožitja, če bi narodne izseljenske skupine delovale po navodilih ali smislu svojih rodnih držav, tem manj danes, ko ni med njimi nobene kulturne, politične, gospodarske in verske enote.

Navedli smo samo nekaj glavnih činiteljev, ki bi prinesli zmedo ne le v državno skupnost katere gostoljubnost uživamo, marveč tudi v našo lastno. Je pa še nešteto drugih vplivov, ki so izseljenskemu razvoju škodljivi.

Morda bo zanimalo kako piše o izseljenskem vprašanju eden tukajšnjih uglednih listov. Piše namreč:

Iz razloga da je položaj v Evropi zelo nejasen in da je nemogoče predvidevati določenega cilja, kdaj in kako bo končala vojna, je na naših tleh prišlo v zanimanje izseljensko vprašanje. Pričakuje se nove emigracije, brez ozira na razmere, ki so in ki bodo nastale. V vsakem slučaju ustvarja potrebo organiziranja in pravilno porazdelitev novih prebivalcev; in so med nami priseljenci, ki so pripravljene vzeti pokroviteljstvo nad novo došlimi.

Ta ponudba ne more biti manj nego prijazno sprejeta v argentinskem ambijentu, kjer je vsaka inici-

iativa in dobra zamisel v dobrobit priseljstva sprejeta kakor dobrodošlo sodelovanje v procvit dežele. Zato morejo biti inicijative tujcev z vsobrohotnostjo sprejete od strani argentinskega ljudstva.

Vendar, da bo delo prineslo polviljen uspeh in da se prepreči konflikte se pod nobenim pogojem ali izgovorom ne morejo dovoliti, vsa priporočljiva združenja, ki se zanimajo za sedanje in bodoče priseljensko vprašanje, morajo popolnoma pozabiti na evropske politične vplive. Na naših tleh nimajo pravice tega izvajati, četudi nekateri morda tako mislijo, s pravom za brez istega, da bi izvajali politične aktivnosti svoje rodne dežele, kajti naše državne postave to dosledno preprečujejo.

Tujci nimajo tu pravice političnih aktivnosti in ne morejo isto odtod izvajati na svojo deželo, ker je naša dežela samostojna samovladna država in ne mara nobenih zmešnjav. Pred očmi morajo imeti vsi, ki živijo našo gostoljubnost in poznajo naše postave, kakor oni, ki name ravajo med nas priti, da ne smejo izvajati nobenega protipostavnega delovanja, bodisi iz stališča in spoštovanja, ki ga gojimo napram drugim deželam, brez ozira njihovega notranjega ustroja, bodisi radi miru in zunanjega reda, pritiska ideologij, ki upravljajo v nevarnost našo skupnost, pravice ljudstva in narodno suvereniteto.

Da se zagotovi pokroviteljstvo priseljencev, jim je potrebno predvsem zagotoviti osebno svobodo z državnimi zakoni. Pod državnim pokroviteljstvom morejo iziti vse zamisli in združenja, ki se za to zanimajo, bodisi katerekoli narodnosti, kajti v državnem območju bodo imeli dolžnosti pa tudi obrambo. Je priporočljivo, da imajo to pred očmi vsi, ki želijo dobro svojim sorojčkom.

Do tega pisanja in ugotovitve so brez dvoma privedli omenjeni list evropski dogodki, ki imajo posredni in neposredni vpliv tudi na ta kontinent. Tako je bilo po napoleonski revoluciji in tako bo tudi po sedanji.

V Argentini torej računajo po končani vojni na nov pritek priseljstva ter v tem smislu tudi skušajo pripraviti teren, o čemer smo tudi v našem listu že večkrat poročali. Vendar je odvisno od razmer, ki bodo v Evropi po tej vojni nastale, če bodo res iz Evrope prihajali novi priseljenci. Radi ali neradi moramo vpoštevati še eno važno dejstvo in sicer:

Največ priseljstva je prihajalo iz držav, ki so bila deloma preoblj-

dena ter deloma socialno najslabše urejena. V teh državah je sedaj zavladal fašizem. Če bo fašizem zavladal tudi v ostalih evropskih državah, kakor očete fašizma želijo in delajo z vsemi sredstvi, ter so vsaj navidez precej uspehov dosegli, tedaj izseljevanja v dosednji obliki ne bodo dovolili, pač pa bodo skušali izpeljati kolonialno naseljevanje po vzorcu Italije v Abesinijo in druge svoje afriške posesti. Najprej bodo skušali zavojevati afriško celino, ki bi se jim z zlomitvijo Anglije takoj posrečilo, kajti afriško ljudstvo ni v stanu se samo braniti, potem pa bi takoj prišla na vrsto južna Amerika. Tako trdijo ne brez vzroka mnogi, med katerimi je tudi argentinski general Molina.

Prav ta čas imajo severne, srednje in južnoameriške države veliko zborovanje v Habani v kubanski prestolici, kjer pripravljajo načrt za skupno ideološko, vojaško in gospodarsko obrambo.

Torej če bi zmagal v Evropi fašizem tedaj bi skušali uvesti naseljevanje v južno Ameriko v kolonialnem smislu, kar bi seveda ustvarilo popolnoma nove priseljenske pogoje. Ker pa na to možnost, čeprav moremo biti poučeni o njej, iz raznih razlogov ne verjamemo preveč in tudi z njo ne simpatiziramo, ker bi bili poleg Argentinev tudi mi smrtno prizadeti, je treba računati z dosedanjim izseljenskim značajem. Iz zgoraj navedenega razloga tudi razumemo pisanje preje omenjenega lista ter se z njim v glavnih potezah strinjamo.

Izseljenci moramo dobro poznati naše poslanstvo ter svoje najvišje koristi. Dasi smo brez dvoma večina šli v tujino, da si kaj prihranimo ter potem vrnemo domov, je realnost s katero je treba predvsem računati, zaokrenila drugače.

Prihranki nikakor niso bili tako veliki, kakor jih je sleherni pričakoval in želel. Potem bi si tudi v razmerah kakršne vladajo danes v Evropi ne mogli nihče zagotoviti boljše bodočnosti nego tu. Polagoma se začne sleherni odvracati od misli, da bi se vrnil, tem manj, če si je v tujini ustvaril lastno družino in ognjišče, ki ga bolj in bolj priklenja nase. Tak je izseljenski proces največje slovenske naselbine v severni Ameriki in tako bo po vseh vidikih tudi v južni Ameriki.

Po vsem tem kar smo napisali pa priporočamo slovenskemu izseljstvu, bodisi posameznikom, društvom in vsem, ki morejo in bi mogli razumeti resnični napredek, naj skušajo ustvarjati več skupnosti ter smotrnega izseljenskega delovanja.

Predsednik Zdr. držav, Roosevelt

žavno pokroviteljstvo, ki bi sedaj segalo dalje od državnih mej vsakega naroda. Drugi pa hoče organizirati monopol nad narodno in mednarodno trgovino, ki uničuje svobodno trgovino ter stavi pogoje kupovalcem in prodajalcem. To je kapitalizem in ne svobodna trgovina. Konkurrirati gigantskemu kapitalu, ki stremi edino po čimvečjem profitu, ni nobeno idealno delovanje zasebne trgovine. Združene države in Argentina morata prvi pokazati zgled pravega vzajemnega gospodarstva, tembolj, ko smo slišali Roosevelta, da je temu treba nekaj žrtvovati. V tem smislu zaključuje list.

Kakor je znano so severnoameriški trusti, takoj ko je nastala v Evropi vojna, pričeli nesramno izkoriščati gospodarski položaj južnoameriških držav. Predmete, ki so jih prej dobivali iz Evrope, morajo sedaj kupovati razne argentinske tvrdke v Združenih državah ter jih drago plačati, ker ni evropske konkurence in imajo torej trusti proste roke navijanju cen.

Če se bodo v Habani vsaj nekoliko sporazumeli glede najvažnejših vprašanj, bodisi gospodarstva, politične in vojaške obrambe, kar upamo, kajti kandidatura Roosevelta za tretjo predsedniško dobo bo k temu gotovo mnogo pripomoglo, tedaj je pričakovati veliko prosperitete v vseh panogah ameriškega gospodarstva, kar bo tudi na izseljenstvo ugodno vplivalo.

Predsednik Argentine, Ortiz

mesta ter na milijone ljudi brez strehe in svobode.

Ameriške republike niso soudeležene pri sedanji evropski vojni. Večkrat smo celo poizkusili preprečiti to tragedijo, a brez uspeha, pač pa smo vedno bolj opažali v nevarnosti ameriško neodvisnost.

Vedno bolj smo spoznavali, da naši narodi pričjo tega, kakor so bili mnogi drugi narodi, ne smemo biti brezbrizni. Mnogi narodi so bili prevarani, ko so hoteli ostati nevtralni, misleč da bodo s tem odvrnili ne-

NACRTI NEMČIJE, ITALIJE IN RUSIJE

Po dogodkih in poročilih iz Evrope sklepamo, da so se v Berlinu Rimu in Moskvi nekako takole odločili porazdeliti svet:

Nemčija in Italija bi si porazdelili oziroma spravili pod vpliv Afriko in potem Ameriko. V napotje temu načrtu je Anglija. Rusija pa bi spravila pod svoj vpliv Balkan ter Azijo, Kitajsko in Indijo, ki bi pri zadnji imenovanih morda tudi Japonska bila udeležena.

Hitler in Mussolini, trdita, da ustvarjata nov gospodarski red, medtem ko se Stalin prizadeva za veliko zvezo socialističnih republik.

Nihče pa ne more točno predvideti, kaj vse se bo v Evropi skuhalo in kakšne posledice bo vse to prerivanje prineslo.

nedeljo 4. avgusta, velezanimiva igra „SCAMPOLO“ v ul. Alsina 2832

Argentinske vesti

SENAT JE ODOBRILO KOLONIZACIJSKI NAČRT

Senat je razen nekaj malih popravkov skoro dobesedno odobrilo kolonizacijski načrt. Ko bo enkrat izročena javnosti bomo o njem tudi mi še pisali.

KOLONIJE TUJIH DRŽAV V AMERIKI

Kakor je znano imajo Angleži, Francozi, Holanci in Danci svoje kolonijalne posesti tudi v Severni, Srednji in Južni Ameriki. Te kolonije, ustrajajo nekateri zborovalci v Habani, morejo postati samostojne ameriške vladavine.

RADIKALI GLEDE MEDNARODNE POLITIKE

Radikali so se zedinili, da bodo glede mednarodne politike vodili boj proti antidemokratskim silam.

DIREKTOR "PAMPERA" ARETIRAN

Oblasti so aretirale glavnega ravnatelja lista "El Pampero". List je pisal v prid nacistični in fašistični politiki ter proti Angležem. A to menda še ni bil pravi vzrok aretacije direktorja, marveč ker je list prinesel neko vulgarno pesnitev v kateri se je nizkotno in ogabno izrazil o angležih. To pesnitev smo mi sami čitali in se nam je zdelo zelo neokusno za katerikoli list, bodisi še tako brez časti. Kadar meje dostojnosti presegajo vsako merilo, je popolnoma v redu, če oblasti posežejo vmes.

ROTSCHILD V BUENOS AIRESU

V sredo je prispel v Buenos Aires s svojo ženo znani dunajski bogataš baron Alojz Rotschild, ki se nahaja tu kot turist. Tako je izjavil časnikarjem. Dejal je tudi da ni "ubežnik" pred nacizmom, čeprav da so mu mnogo imetja zaplenili, mu je ostalo vseeno še za potrebo. Saj je samo baronova žena imela za pol carinarnice kovčegov ter je imel baron s seboj več svojih tajnikov in drugega osebja. Najel je že vnaprej obširno stanovanje v nekem tukajšnjem hotelu. Kdor ima denar mu pač nikjer sile ni.

ANGLIJA PRIPRAVLJENA

Pretekli petek je imel Hitler, kakor je znano, velik govor v katerem je ponudil Angliji mir ali vojno.

Hitlerju je odgovoril angleški zunanji minister Halifax, ki je dejal, da Anglija takega miru, kakor ga ponuja Hitler, ne sprejme. Če hoče Hitler govoriti o miru, naj najprej da svobodo narodom, ki jih je zasužnjil, šele potem mu bodo verjeli, je dejal Halifax.

Angleški ministrski predsednik Churchill, kateremu je pravzaprav Hitler naslovil svoj govor, pa niti ni hotel odgovoriti, kar je Nemce silno raztogotilo ter je časopisje napovedalo razdejanje Anglije, kakršnega še ni beležila zgodovina.

Churchill torej ni hotel odgovoriti Hitlerju niti ni o tem maral govoriti v komunski zbornici, češ, da se s tem ničesar ne doseže, pač pa je vlada priznala češkoslovaško vlado, ki ji načeluje dr. Beneš.

Dr. Beneš je ob tej priliki imel govor v katerem je dejal, da bo Češkoslovaška ponovno se osvobodila nacistične sužnjosti. Dodal je tudi, da je to priznanje Češkoslovaške silno podžgalo nejevoljo tudi v drugih po Nemcih okupiranih deželah.

NOVI POTNIŠKI PARNIKI

Španska parobrodna družba Bergé y Cía. si je nabavila dva nova parnike za prevoz ljudi in pošte iz Evrope v Južno Ameriko in obratno. Eden teh je "President Wilson", ki je že na poti ter ima dospeti v Buenos Aires 6. avgusta. Drugi je pa "President Lincoln".

Parnik "President Wilson", bo odplul nazaj proti Evropi okrog 16. avgusta.

Parobrodna družba je uvidela nujno potrebo nabaviti si parnike, če je hotela zadostiti vsaj nekoliko prevozu za Evropo, kakor tudi iz Evrope v Južno Ameriko, kateri prevoz je takorekoč izključno v njenih rokah. Edino Španija še ima prosto pot, da vzdržuje zvezo med Ameriko in Evropo, odkar je stopila tudi Italija v vojno. Portugalska pri tem ne pride v poštev. Kar se pa tiče Anglije, ona potrebuje svoje parnike zase.

PREMEMBE ARGENTINSKIH DIPLOMATIČNIH ZASTOPNIKOV

Z ozirom na položaj, ki je nastal radi evropske vojne, odločila se je argentinska vlada za premembo njenih diplomatičnih zastopnikov.

Dr. Eduardo Labougle, ki je do sedaj zastopal Argentino v Chileju, odide za poslanika v Rio de Janeiro, kjer je bilo izpraznjeno mesto radi ostavke dr. Gustava Amadea. Na njegovo mesto pa pride dr. Rololfo Freyre, ki je bil do sedaj poslanik v Švici. Za ministra v Švico pa gre do sedanjih zastopnik v Belgiji, Palacios Costa.

Calvo, upravnik poslov na Norveškem, bo odšel z istim činom na Finsko.

Poslanik dr. Brebbia, ki je bil argentinski zastopnik v Holandiji, bo zapustil diplomatsko službo ter se vrne v Argentino, kjer bo prevzel važno mesto pri Centralni banki.

Odpoklicani, oziroma premeščeni so vsi diplomatični zastopniki iz držav, ki so sedaj zasedene po Nemcih.

Argentinska vlada je odpoklicala svoje zastopnike tudi iz Litvanske, Letonske in Estonske, ker so te države prešle pod Rusijo, s katero Argentina nima nikalih odnošajev.

GIBANJE PARNIKOV

V sredo je dospel španski parnik "Ciudad de Sevilla". Ta dan je dospel tudi angleški parnik "Higl. Princess".

Na poti sem pa je še par angleških in en španski parnik.

ŽE ZOPET DEŽ

Komaj smo po dolgem času imeli nekaj dni lepo vreme, ter smo že imeli nekaj upanja, da bo tako tudi ostalo, ko je od torika na sredo ponoči zopet začel ta presneti dež. To pač ni zimsko ampak spomladansko ali jesensko vreme, saj grmi kakor poleti. Pa tudi mraza ni prav mnogo. Sploh pa, dokler ne potegne drugi veter, ni upati, da bi se vreme izboljšalo.

ARGENTINSKI IZVOZ

Argentinski izvoz se je letos v prvem polletju znatno povečal od lanskega.

Izvoženega je bilo blaga za 1.758.336.000 pesov, lani v tem času samo za 1.415.036.000 pesov. Torej je bilo izvoženega letos skupno za 343.300.000 pesov več kot lani.

Najboljši odjemalec je Anglija.

OBOROŽEVANJE ARGENTINE

Ker se v sedanjem času ne čuti varna nobena država, posebno slabše ne, so se začele vse oboroževati. Tudi Argentina hoče biti za vsak slučaj pripravljena. V sredo se je o tem razpravljalo v poslanski zbornici.

ZDRAVSTVENO STANJE DR. ORTIZA SE BOLJŠA

Državni predsednik dr. Ortiz, ki je pred tedni izročil vladne posle podpredsedniku, se sedaj počuti že precej zdravega ter je upati, da bo kmalu spet nastopil svoje mesto.

POSKUŠNJA DOMAČEGA LOVSKEGA LETALA

Poskušnja prvega lovskega letala, ki je bilo izdelano v tovarni avionov v Cordobi se bodo vršile v soboto na tamošnjem letališču.

Poskusnim vajam bodo prisostvovali vojaške in provincialne osebnosti.

DOMAČE VESTI

ŠTORKLJA

Pred kratkim je obiskala štorklja Jožeta Božič in njegovo ženo Slavo, ki jima je podarila krepkega sinčka. Ime so mu dali Jožef Ivan.

Srečnim staršem čestitamo!

ZBOROVANJE TRGOVCEV IN OBRTNIKOV

V torek se je bilo vršilo napovedano zborovanje naših trgovcev in obrtnikov. Bojčice zborovanje pa bo prihodnji torek v znani Močnikovi trgovini na Paternalu. Ker so na dnevnem redu zelo važne točke pridite vsi in sicer ob 8 uri in pol.

V TISKOVNI SKLAD

Abe Francisko . . . . \$ 1.—
Pavlin Karlo . . . . . 1.—
Makovec Franc 1.60
Vidmar Ignacio . . . . . 2.—
Od prej 78.60

Skupaj . . . . . \$ 84.20
Vsem najlepša hvala!

OBJAVE POSLANIŠTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires
Kr. jugoslovansko poslaništvo išče in želi, da se mu javijo naslednji izseljenci:

Kumanović Vidar iz Skopija. Leto 1938 se je baje nahajal v mestu Corzuela - Chaco F.C.C.N.A.

Dvornički Martin iz Stare Pazove. Štrifof Josip iz Matenje.

Če bi pa kdo od rojakov vedel kje se kateri od imenovanih nahaja, je naprošen, da javi naslov poslaništvu.

**POSLUŽUJTE SE
PODJETIJ, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!**

EL BANCO MUNICIPAL

Tiene el más Ventajoso servicio de

CUENTAS CORRIENTES

ABRA USTED SU CUENTA Y LO COMPROBARA

Los depósitos ganan interés, a partir de \$ 1.000 y puede girarse en descubierto con garantía de:

TITULOS DE RENTA

COMODIDAD, ESMERO Y RAPIDEZ

Horario para depósitos y cobro de cheques 11 a 17 hs.

Sábados 9 a 12 hs.

Casa Matriz: SUIPACHA y VIAMONTE

BUENOS AIRES

A. Škrbec:

ZADRUŽNIŠTVO

Glavni temelji združništva: Svoboden pristop. Vsem članom prosta revizija. Omejene koristi na vloženi denar. Politična in verska nevtralnost. Izobraževanje članstva. Razdelitev čistega dobička. Prodaja proti takojšnjemu plačilu.

Svoboden pristop.

V zadrugo lahko vstopi kot član, vsaka polnletna oseba, ki lahko razpolaga s svojim imetjem. Otroci so lahko zastopani potom svojega varuha. Zakon izrečno povdarja, "da je število članstva neomejeno". Vstop v zadrugo je torej odvisen od velje posameznika, če se je isti odločil pridružiti se, radi koristi katere mu nudi združnje. Ko je ena vas ali mesto združeno v zadrugi, je ta dosegla svoj cilj: Združeni paziti na svoje koristi ter si iste medsebojno po bratsko deliti.

Vsem članom prosta revizija.

V zadrugah ima vsak član samo en glas, pa naj bi imel tudi več deležev ali drugače naložen denar v zadrugi. V zadrugi je pravega pomena vredna le: zmožnost, delavnost in razumnost člana, takega ki pozna človečanske dolžnosti in zna postaviti vsako stvar na svoje mesto. Zato pride v vodstvo lahko član, ki ima le en delež, ker je sposobnejši od drugih. Vsi ostali člani pa imajo enako dolžnost, zato ga lahko svobodno nadzirajo in pregledajo njegovo delo ter mu dajajo potrebne predloge, ali ga pa odstavijo, ko se jim zdi, da nedela prav. Na ta način nosijo vsi člani odgovornost, posebno pa tisti, ki so na glavnih mestih, s tem se pa izpopolnjujejo in izobražujejo. Od veselja do dela za skupnost, in to od strani vseh članov, je vedno odvisen napredek zadrug.

Omejene koristi na vloženi denar.

Dobijo se združniki, ker v zadrugah so zastopani vsi sloji, ki imajo več ali manj denarja. Dočim ga bogatini vložijo v razna dobičkanosna podjetja, ga združniki vložijo v svojo zadrugo, z namenom pomagati svojim sozadružnikom. Po združniških principih, ki ne izključujejo denarja, kateri je brezpogojno potreben za razvoj, se tako nalaženemu denarju vnaprej določijo obresti. Denar ima torej svojo korist vedno omejeno, ne kakor pri kapitalističnih družbah, katere dajejo denarju prvo mesto in se po količini istega izplačujejo (dividende) dobički. Razen tega so navadno največji delničarji tudi obeme ravateljki takih družb in si torej med seboj razdele največ dobička, dočim male delničarje samo izkoriščajo. Pri zadrugah ima torej dobiček le tisti, kateri je za zadrugo največ doprinesel; za primer pri konsumnih, tisti ki je največ blaga potrosil, ali pri rokodelskih, tisti, ki je največ izdelkov izročil i. t. d. Glavni namen pa ni, deliti dobičke, ampak zadostiti potrebam članstva ter mu izboljšati njegov življenjski položaj in ga osvoboditi pijavk, ki sicer žive na njegov račun.

Kadar smatra vodstvo zadrug, da ji ni tak denar potreben, lahko primora tiste, ki so ga vložili, da ga dvignejo, ako bi med njimi in zadrugo nastala nesoglasja. V rokah članstva je torej vodstvo in le-to lahko napravi, kar se mu zdi bolj

prav in potrebno.

Politična in verska nevtralnost

Zadruge, katerih eden glavnih namenov je: gospodarski in moralni dvig članov, ne dovoli nikalih političnih, verskih ali narodnih bojov. To so združenja katerih namen je: medsebojna pomoč, zato ni tu mesta za kaka taka prepiranja. Moralna moč zadrug obstoji torej v tem, da se otrešajo v skupnosti in slogi, vseh nepotrebnih trosov, kar bi kot posamezniki, nikdar ne mogli doseči. Vodi jih torej ista misel in zato morajo biti edini in slojni. Vsak se bori za svoje koristi, ki sa nazadnje koristi vseh ostalih.

Izobraževanje članstva.

Zadruge se trudijo svojim članom dokazati, kako zasebna trgovina izkorišča potrošača, kateri mora vzeti blago kakršno se mu nudi in po cenah, katere nastavijo zasebni trgovci, ki nimajo usmiljenja, ampak gledajo samo za svoj zaslužek, kateri jim ni nikdar dovolj velik. Pokvarjeno in ponarejeno blago, neznanjsko velike reklame in druge separacije, mora vse plačati potrošač. Zadruga pa gleda, da dá svojim članom vedno najboljše in pristno blago po najugodnejši ceni, katere je vedu v skladu z vrednostjo istega. Pri tem se torej člani izobražujejo in spoznavajo koristi skupnosti. Spoznavajo da zasebne družbe in osebe, delajo le zase in se ne ozirajo na bližnjega. Zadruga pa daje vsakemu članu pravico do udeleževanja in razvijanja svojih sposobnosti v prid skupnosti. Tako se čutijo vsi člani ene družine, katere izloži iz sebe vse nepotrebne zajedavce in seje med ljudi: ljubezen in bratstvo.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu.

V zadrugi se ne prodaja nič na upanje. Kdor je enkrat kaj kupil na "credito" lahko pove, kaj to pomeni. Nikdar več, ali pa z velikimi napori se reši tega dolga. Leži mu kakor nevidna senea vedno pred očmi. Ker se zadruge zavedajo tega, in pa ker bi za same zadruge bilo mogoče pogubonosno, odklanjajo "upanje". Na ta način pa se članstvo uči primerno razpolagati s svojimi dohodki in se na tako pripravljeno poti enkrat osamosvoji ter postane sam svoj gospodar. Zadruge ne gledajo, da bodo svojega člana založile z nepotrebnim blagom, kot to dela zasebna trgovina, ampak mu dá le toliko blaga kolikor ga zahteva ali potrebuje. Vse to pa dviguje člana ne le gospodarski, ampak tudi duševno, da se počuti, kot življenja vreden človek, kateri se ne pušči izkoriščati in mu je v skrajnem slučaju zadruga in vse članstvo na roko. Zavest, da ima mnogo prijateljev in to pravih prijateljev, ga spremlja in ga oplemeniti.

Razdelitev čistega dobička.

Prav za prav, bi ne smeli imenovati "čisti dobiček", ampak preveč uplačano, pri konsumnih zadrugah, oziroma premalo dobljeno pri rokodelskih ali proizvodnih zadrugah. Kajti zadruge niso zato, da delajo kake dobičke, ampak, da čim bolj, in pošteno poslužijo svoje članstvo. Ker pa je današnji red, posebno kar se trgovine tiče, še vedno liberalen in se nanj hočeš nočeš, morajo tudi zadruge ozirati, so pač primorane postaviti take cene, kakor so na ostalem trgu, oziroma sorazmerno nižje. Razumljivo je torej, da ako gre vse prav, mora ostati nekaj dobička, katerega zasebna trgovina spravi v svoj žep, a zadruge ga kot preostanek vrnejo nazaj, tistemu, kateri je k temu pripomogel; to je članstvo. Navadno se od celokupnega dobička določi 5% kot nagrada uradništvu, kajti umestno je tudi njih prištevat k čimteljem, kateri so do tega pripomogli. Le 5% od čistega dobička zahteva zakon, da se mora pripisati rezervnemu skladu, tako ostane navadno 90% za članstvo. Seveda se ta denar tudi lahko v druge svrhe porabi, kakor pač določijo sami člani, katerih je. Navadno se porabi za izobraževanje članstva, za šole, za športna igrišča in zadrugno propagando. Tu vidimo, da združništvo vedno gleda v prid skupnosti, dočim je zasebna trgovina porabila dobičke samo v zasebne svrhe. Ostane torej razmišljanje: ali so zadruge koristne ali ne? Na kar upamo, da si vsak lahko sam odgovori.

Eno izmed modernih ruskih potniških letal, ki tehta 40 kvintalov ter ima prostora za 64 potnikov

Vesti iz organizacij

“SCAMPOLO”

Čudovita in sijajno pisana ter veselih in ginljivih prizorov polna zgodba dekletca ki dozoreva v žensko. Zgodba dobre in od vseh zapuščene pecestne deklice — Scampola — v katere srcecu začne kliti ljubezen do inženjerja Tita, ki koleba med pohotno privlačnostjo pevke Franke, prikupno dražestjo lepe gospe Emilije ter osvajačo nedolžnostjo preprostega dekletca.

“SCAMPOLO” je tako lepa in privlačna snov, da je bila že obdelana v romanu, gledališki igri, v operi in v filmu. In ta dejstva pač jasno izpričujejo njeno vrednost. Na slovenskih odrih v Trstu in Gorici je ta igra žela največje uspehe ter se je neštokrat ponavljala. Posetite torej prireditev, da se tudi vi seznanite s simpatičnim “Scampolom”!

To igro, ki bo 4. avgusta, vprizori “Slovenski dom”.

DRAMATIČNE VAJE

Dramatične vaje za “Scampola” bodo v soboto 27. t. m. ob 3 popoldne.

Pridite gotovo vsi igralci točno!

Preložena prireditev

Gosp. podp. društvo iz Ville Devota, ki bi imelo imeti v nedeljo 4. avgusta prireditev, je to na ljubo “Slovenskega doma” odložilo, ker bo ta dan imel “Slovenski dom” prireditev “SCAMPOLA” v mestu v ulici Alsina 2832.

Odbor “Slovenskega doma” se radi te velikodušnosti Gospodarskega društva najtopeje zahvaljuje.

Prireditev Gosp. podp. društva se bo vršila naslednjo nedeljo, t. j. 11. avgusta, v društvenih prostorih Simbrón 5143.

IZ MONTEVIDEA

ZOPET EN POSKUS ZDRUŽITVE NAŠE KOLONIJE

Kaj delamo v naši koloniji? Prejšnji mesec je “Privremeni Odbor za Slogu i Jedinstvo” pod geslom “Jugoslavenskoj Koloniji u Montevideo

Braco Hrvati, Srbi i Slovenci na okup” na “jani zbor”, ki se je dne 9. junija vršil v prostorih “ex Centro Asturiano”. Nastopili so razni govorniki. Glavno besedo so imeli zastopniki “Bratstva” in “Jugoslavenske Zajednice”, ki že več let vodijo pogajanja za združitve teh društev, česar pa do danes še niso dosegli.

Prišli so na zborovanje tudi člani “Slovenskega krožka”, v imenu katerega je zastopnik izjavil, da Slovenci iskreno žele, naj bi se vendar enkrat ustanovil meddruštveni odbor sposobnih in delavnih mož, ki bi vprašanje skupne organizacije vseh Jugoslovanov v Montevideu vzeli z vso potrebno resnostjo v roke. Slovenci bodo pri vsaki podobni pametni akciji z veseljem sodelovali. Od treh hrvaških organizacij, to je Organizacije Hrvatske Seljačke Stranke, Hrvatske Doma in Hrvatske Katoličke Zajednice so bili sicer člani navzoči, a nihče se ni čutil pooblaščenega, da bi v imenu teh društev govoril. Oglasil se je le medklie iz vrst navzočih Hrvatov, da Hrvatje nikdar ne bodo sedeli v odboru skupaj z neko osebo, ki je član začasnega odbora, ni pa prišel na zborovanje “zaradi bolezni”.

Tudi ta sicer vse hvale vredni poskus ni imel torej zaželjenega uspeha. Kdaj bo naša kolonija toliko dozorela, da bo gledala v prvi vrsti na dobrobit skupnosti in šla temu cilju nasproti ne oziraje se na eno ali drugo osebo? Če pa je tistim osebam zares dobrobit kolonije na srcu in ne lastna ambicija, zakaj se silijo vedno in povsod v ospredje? Če jasno vidijo, da so o vira potrebni slogi, zakaj se ne umaknejo?

OBČNI ZBOR “SLOVENSKEGA KROŽKA”

“Slovenski krožek” je imel v nedeljo, dne 15. julija redni občni zbor. Otvoril ga je s kratkim pozdravom predsednik Pavle Figelj. Za predsednika občenega zbora je bil nato z vzklikom izvoljen Ivan Mišlej. V imenu odbora je poročal tajnik Jože Cotič, ki je z zadoščenjem poročal, kako se je društveno delovanje v preteklem letu precej povečalo. Odbor je imel vsaki teden sejo.

Društvo je imelo eno večjo prireditev, na kateri so društveni diletantje igrali neko burko, dve predavanji, in sicer Doktorjevo “Slovenci po svetu” in “Najnavadnejše bolezni med nami” doktorice Mihok-Stefanutičeve, potem važni sestanek, na katerem se je ustanovil slovenski poučni tečaj za naše otroke in glasbeni tečaj. Glavni vir dohodkov so bile mesečne čajanke.

Pavle Figelj je poročal o gospodarskem stanju društva. Last društva je kavejca v znesku \$ 140.— za društvene prostore in približno toliko znaša tudi čisti prebitok blagajniških dohodkov. Vidi se torej, da tudi gospodarstvo napreduje, če društvo živahneje deluje.

Za šolski odsek je poročal njegov predsednik Hinko Vrabl. Iz njegovega poročila smo zvedeli, da obiskuje redni pouk ob sobotah 2 otrok, 13 fantov in 11 deklet in da smemo biti z dosedanjimi uspehi popolnoma zadovoljni. Kmalu bomo imeli tudi potrebne mize in klopi, ki se napravijo deloma z izkupičkom prodanega biljarda, ki je zapuščen sameval v društvu, člani mizarji bodo žrtvovali delo za izdelavo.

Predsednik glasbenega odseka Kazimir Makarovič je pohvalil svoje pevce, ki se redno udeležujejo tedenskih pevskih vaj, najbolj pa svoje godce, ki so z društveno pomočjo kupili razna godala in tudi harmoniko, ki sama stane sto pesov. Mladi godci so zelo zaposleni, ker jih tudi druga društva vabijo na svoje prireditve tako Prekmurci, “Bratstvo” in “Hrvatska Katolička Zajednica”. Vrši se tudi glasbeni pouk pevskega in godbenega naraščaja vsak terek zvečer.

Pri volitvah je ostal v funkciji stari odbor, le namesto odbornika, ki se ni mogel udeleževati sej, izvalil se je nanovo Franc Makovec. H koncu je imel navzoči izseljeniški dopisnik in voditelj šolskega tečaja David Doktorič na vabilo predsednika in zahtevno zborovalec improviziran navdušujoč govor, v katerem je uvažal, da se mora tudi naš majni narod od velikih narodov in iz njihovih nesreč učiti, kakò je važno, da posvečamo našim otrokom in njihovim vzgoji še mnogo več pozornosti.

Razpoloženje je bilo tako prijetno, da tudi po zaključenem uradnem delu zborovalci kar niso mogli na razen.

POROKA V NAŠI KOLONIJI

Poročila sta se dne 29. junija v Montevideu naš hercegovci Tomo Šaravanja in Dalmatinka Dinka Kapić. Cerkveni obred je izvršil v hrvaškem jeziku naš izseljeniški dopisnik David Doktorič, ki je novoporočencema in navzočim gostom napravil v cerkvi tudi ginljiv govor v istem jeziku. Zvečer se je na Kapićevem domu zbralo mnogo prijateljev, da so se veselili z novoporočencema, ki sta tu zelo priljubljena. V veselih razgovorih sta se lepo zivali ikavščina, ijekavščina in ekavščina, manjkalo je samo dalmatinsko vino in hercegovski tobak. Ženinu in nevesti kličemo: Na mnoga leta!

DEŽ IN BREZPOSELNOST

Naši delavci se žalostno tiščijo v svoji revnih stanovanjih. Skoro neprenehoma dežuje, čelani, a jesti je treba, plačati moraš stanovanje, tam daleč preko morja y domovini čakajo lačni otroci, da jim oče pošlje denarja za kruh. Naj Vsemogočni pomaga, da se kmalu vreme zvedri!

Pozor

Prodajam zemljišča na 120 mesečno odplačevanje od 28 pesov mes. naprej; in hišo z 2 sobama, kopalnico in kuhinjo, nasproti italijanske tobačne tvrdke, s \$ 2.500 takoj in ostalo na obroke.

Informiraj se: VALDES Moliere 2746 — U. T. 64-2938 Villa Devoto

Na Banco Holandes Unido Boste Našli najboljšo organizacijo za varnost vašega prihranjenega denarja.

Odprite čim prej Vaš HRANILNI RAČUN s samo 5.— \$.

JUGOSLOVANSKI ODBELEK

BANCO HOLANDES UNIDO SUCURSAL BUENOS AIRES CASA CENTRAL: 25 DE MAYO 81 AGENCIA N° 1: CORRIENTES 1900

IZ ROSARIA

PIREDITEV

Slovensko delavsko društvo “Triglav” v Rosariju priredi dne 4. avgusta veliko prireditev v prslavo desete obletnice ustanovitve društva.

Dramatični odsek se za to prireditev marljivo pripravlja, da se nam spet po dolgem času prikaže na odru.

Na tej prireditvi bodo imeli gledalci priliko prvič videti v Rosariju burko “Dirndaj Mirmidaj”. Ne bom opisoval igre, a že vnaprej zagotavljam, da bo pol ure neprestanega smeha.

Igrica “Leseni krožnik” ali “Plato de madera” je tudi zanimiva. Vprizorili jo bomo v kasteljanskem jeziku in lahko vsled tega tudi argentince pripeljete s sabo, da se bodo z nami zabavali. Poleg tega bo seveda na vzporedu še kaka druga lepa točka, ki pa jo tu ne navažamo.

V Rosariju in okolici vlada za to prireditev veliko zanimanje, ker že večina rojakov vede, da bo ta prireditev res nekaj posebnega, saj se o njej že več časa govori. Natančnejši spored bo priobčen v prihodnji številki Slovenskega lista.

Zabava se vrši v ulici 1. de Mayo 1159 ter prične točno ob 16. uri.

Rojaki in rojakinje! Ne zamudite te lepe prilike, kar vam bi bilo gotovo žal.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNOSTVA

Cotič J., Luján. — Nakazano nam naročnino prejeli v redu. Hvala in pozdrav!

Vidmar I., Jujuy. — Svoto \$ 20, prejeli v redu. Vračunali bomo tri letno naročnino in ostalo pa v tiskovni sklad. Mi odpošljemo list vedno redno, a če pride s tolikšno zamudo je pač krivda pošte, ki v tako oddaljen kraj ne more ali noče preje dostaviti pošte. Kakor trdite je tam več rojakov, ki bi si lahko naročili list, a ravno vsled te velike zamude tega ne marajo storiti. Mislimo da bi to ne smel biti dovoljni vzrok. Kar se tiče zadeve Nove Slovenije, bodo inicijatorji dali vsem skupno navodilo. Sprejmite naše pozdrave!

Gergolet L., La Gilda. — Za Vas velja isto kakor za V. I. preje navedeno. Zaenkrat boljše: drži ga, ko lovi ga. Pozdrav!

Kastelic F., Rosario. — List imate plačan ob 30. 9. 40. Pozdrav!

Petelin I., Cordoba. — Naročnino smo prejeli. List imate plačan ob 30. 3. 39. Pozdrav!

Mahnich L., Puente del Inca. — List vam redno dostavljamo. Kakor pišete imate sedaj mnogo časa za citati ker je tam mraz in sneg. Pozdrav!

Berlot, R., Rosario. — Naročnino prejeli. Glede drugega, kakor je omenjeno zgoraj.

Paulin K., Mchita. — Naročnino in v tiskovni sklad sprejeli. Hvala in pozdrave!

Abe F., Paraguay. — Priloženo naročnino in v tiskovni sklad prejeli v redu. Drugo kakor želite. Pozdrav!

Francetič L., Cordoba. — Dveletno naročnino, za društvo, prejeli v

Nekoliko v premislek

Kakor ima vsaka država svoja pravila, ki so zakon po katerem se morajo vsi ravnati, tako ima tudi vsako društvo svoja pravila po katerih se morajo vsi člani ravnati.

Državljanji plačujejo državi davke, da more vršiti svoje obveznosti napram narodu. Enako morajo tudi člani plačevati društvu članarino, da more zadnje v redu vršiti svojo nalogo.

Kakor pa so v narodu ljudje različnih hotenj in sposobnosti, tako so tudi v društvu. Nekateri so za petje in dramatiko, drugi za gospodarstvo in šport ter še za nešteto drugih udejstvovanj, ki slehernega silijo po svojem notranjem nagnjenju k delovanju in udejstvitvi. Želje mladine niso povsod enake z željami starejših, kakor obratno ne.

Kakor pa državniki niso nič drugega nego izvrševalci skupne narodove volje in potrebe, tako tudi odborniki katerekakoli društva niso ničesar drugega nego izvrševalci volje in potrebe vsega članstva. Kakor hitro, bodisi v prvem ali drugem slučaju tako ne izvršuje, nastane notranje nezadovoljstvo in razkol.

Privilegiranci kateregasibodi značaja so kakor državi tako tudi društvu škodljivi. Nikdo ne sme imeti več pravic in ne dolžnosti. Če ima kdo več sposobnosti ima tudi več dolžnosti, ki mu priznanje in hvaležnost ne izostaneta.

Društvo je samo za člane, kajti če nečlani uživajo iste pravice kakor člani tedaj so zadnji enostavno izkoriščani, kar prinese končno pogubne posledice društvu: redni člani prenehajo s svojimi obveznostmi napram društvu, kar je čisto razumljivo.

Ako hoče katerokoli društvo dobro uspevati, morajo odbor in članstvo eden drugega dobro razumeti. Naj bo odbor še tako enoten, če pa nima večine za sabo je to zelo slabo izpričevalo. Enako tudi še tako dobro članstvo brez dobrega vodstva ne more nikamor priti.

Ljudje, ki ne spadajo niti v pošteno družbo in še manj v društvo, jih je treba kratkomalo izolirati. Kako bi bilo, če bi v človeški družbi smel vsak počenjati kar bi se mu zahotelo. Neke meje morajo povsod biti. In proti onemu, ki jih prekorači, je najuspešnejša kazen: prezir.

O vsem tem in morda še marsičem bi se morda izplačalo nekoliko razmišljati v naših društvih, bodisi odborom ali članstvu.

redu. Glede drugega, če je za v list, bomo seveda objavili, vendar kakih obveznosti ne maramo. Pozdrav vam in vaši družini!

NAROČNIKOM

Se vedno vas je nekaj, ki niste v redu s članarino. Poiskusite to čimpreje urediti, kar bo tudi vam koristilo, kajti če bi vsi točno napravili svoje obveznosti napram listu, bi lahko redno izhajali.

Te dni bodo vse one v Capitalu obiskali naši inkasanti, a če bi ne bili tako komodni bi lahko tudi sami prinesli na upravo.

Slovenski dom

VABI

— NA —

VELIKO PRIREDITEV

ki se bo vršila v

nedeljo 4. avgusta,

točno ob 4 uri, ulica ALSINA 2832 (blizu Plaza Once).

Na sporedu bodo PEVSKE TOČKE: mešan zbor in mladinski zbor bosta zapela vsak po dve pesmi. Nato pa velezanimiva igra v treh dejanjih:

“SCAMPOLO”

“SCAMPOLO” je zelo privlačna igra. Večkrat jo imamo priliko slišati po radiu, pod imenom “RETAZO”. Tudi v kinematografih in gledališčih jo večkrat predstavljajo. — V igri “SCAMPOLO” se pred vsem zrcali popolna nevednost in nepokvarjenost dekletca s ceste. So pa tudi druge osebe, ki so prav markantne, zato ne bo nobenemu žal videti to prelepo igro.

PO IGRI BO BOGAT SREČOLOV, PROSTA ZABAVA IN PLES.

SVIRAL BO ORKESTER “ISTRA”.

Slovenci doma in po svetu

Demografsko gibanje na Primorskem

Statistični podatki o demografskem gibanju v Julijski Krajini v prvih treh mesecih letošnjega leta so dokaj poučni. Iz njih namreč vidimo, da kljub vsem populacijskimi ukrepom število rojstev nikakor ne raste, temveč da dalje stalno pada, da se pa je nasprotno v tem tromesečju število mrtvih celo povečalo nasproti lanskemu številu (verjetno v zvezi z izredno ostro zimo in z nesrečo v raškem rudniku). V naslednjem podamo najprej pregled o prirodnem gibanju za posamezne pokrajine, nato pa pregled o priseljenicah in izseljencih. Števila v oklepajih se nanašajo na isto razdobje v preteklem letu.

Prirodni prirastek v prvem četrtletju 1940

Pokrajina Goriška: rojenih 997 (1084), umrlih 923 (838), prirastek 74 (246).

Pokrajina Puljska: rojenih 1876 (1833), umrlih 1581 (1284), prirastek 295 (549).

Pokrajina Reška: rojenih 608 (599), umrlih 439 (469), prirastek 169 (139).

Pokrajina Tržaška: rojenih 1547 (1541), umrlih 1689 (1627), -142 (-86).

Pokrajina Zadrška: rojenih 229 (238), umrlih 144 (125), prirastek 85 (113).

Julijska Krajina in Zadr. pokrajina: rojenih 5257 (5295), umrlih 4776 (4334), prirastek 481 (961).

Prirodni prirastek je bil torej v letošnjem prvem tromesečju za polovico manjši kakor lanski ob istem času. Povečal se je prirodni prirastek samo v Puljski pokrajini, toda tudi tu samo za 30 duš. V Tržaški pokrajini pa izkazuje tudi letos zmanjšek svojega prebivalstva in sicer tokrat kar za 142 duš v treh mesecih.

Ta zmanjšani prirodni prirastek pa se ni zenačil po večjem pritoku iz drugih pokrajin, kakor je razvidno iz sledečega pregleda:

Priseljenci in izseljenci v prvem četrtletju 1940

Pokrajina Goriška: priseljenci 2065 (1860), odseljenci 2009 (1960), prebitek 56 (-100).

Pokrajina Puljska: priseljenci 3149 (2814), odseljenci 2480 (2791), prebitek 669 (23).

Pokrajina Reška: priseljenci 1527 (1112), odseljenci 1437 (1416), prebitek 90 (-304).

Pokrajina Zadrška: priseljenci 342 (240), odseljenci 285 (190), prebitek 57 (50).

Jul. Krajina in Zadr. pokrajina: priseljenci 10,298 (10,164), odseljenci 9459 (9520), prebitek 839 (644). Celotno je sicer razlika med pri-

seljenci in izseljenci letos za 105 večja od lanske, toda ta razlika ne zadostuje, da bi pokrila padev v prirodnem prirastku (480). V Goriški, Puljski, Reški in Zadrški pokrajini je bil letos prirastek po priseljevanju večji kakor lani, za to pa se je ta prirastek v Tržaški pokrajini zmanjšal za več kot 1000 (točno za 1008).

Če upoštevamo prirodni prirastek po priseljevanju in odseljevanju, dobimo to-le sliko: v Goriški pokrajini je v letošnjem prvem tromesečju število prebivalstva celotno narastlo za 130 (lani za 46), v Puljski za 964 (572), v Reški za 259 (lani je padlo za 165) in v Zadrški za 142 (163), v Tržaški pokrajini pa je število prebivalstva celotno padlo za 175 (lani se je povečalo za 889). V vsej Julijski Krajini in Zadrški pokrajini znaša letošnji prirastek 1320 (lani 1605).

Velika razlika je med prirastkom v glavnih mestih in ostalim delom pokrajin. V mesecih januar-februar-marec 1940 je znašalo število rojstev v glavnih mestih (Gorici, Puli, Reki, Trstu in Zadru) 1976, umrlo pa je v istem času 2146 oseb, tako da je prirodni prirastek v glavnih mestih bil negativen, in sicer za 170 duš. Priselilo se je v glavna mesta 4424 oseb, izselilo pa se jih je 4264, tako da je znašal prebitek priseljenecv nad izseljenecv 160. Vsa glavna mesta skupaj sploh niso imela prirastka, temveč zmanjšek prebivalstva za 10 duš.

V ostalem delu vseh petih pokrajin se je rodilo 3281 otrok, umrlo pa je 2630 oseb, tako da je prirodni prirastek 651 duš. Priselile so se 5874 osebe, izselilo pa se jih je 5195, tako da je bil prebitek 679 oseb. Celotni prirastek izven glavnih mest je znašal tedaj 1330.

Zaradi popolnosti naj sledi še specifikacija za posamezna glavna mesta. (Podatki v oklepaju se nanašajo na leto 1939).

Prirodni prirastek v glavnih mestih

Gorica: rojenih 238 (271), umrlih 306 (251), zmanjšek 68 (20).

Pula: rojenih 255 (238), umrlih 251 (238), prirastek 4 (-).

Reka: rojenih 324 (312), umrlih 242 (238), prirastek 82 (79).

Trst: rojenih 937 (1019), umrlih 1210 (1197), zmanjšek 273 (-728).

Zadar: rojenih 222 (218), umrlih 137 (110), prirastek 85 (99).

Prirastek po priseljevanju in izseljevanju v glavnih mestih

Gorica: priseljencev 644 (661), izseljencev 690 (519), zmanjšek 46 (142).

Pula: priseljencev 822 (759), izseljencev 584 (633), prirastek 238 (126).

Reka: priseljencev 917 (593), izseljencev 809 (829), prirastek 108 (-236).

Trst: priseljencev 1713 (2770), izseljencev 1917 (1846), zmanjšek 204 (924).

Zadar: priseljencev 328 (218), izseljencev 264 (188), prirastek 64 (30).

Trst in Gorica izkazujeta padev v številu prebivalstva po prirodnem gibanju in po razliki med priseljenicami in izseljenicami. Zlasti v Trstu je razlika v bilanci med priseljenicami in izseljenicami v letošnjem in lanskem

prvem tromesečju zelo velika (1128!). Verjetno je to posledica novih ukrepov proti urbanizaciji. Celoletno je padlo število prebivalstva v Gorici za 114, v Trstu pa za 477 duš. V Puli znaša celotni prirastek samo 242 in na Reki še manj: 190. Razmeroma velik prirastek (149) ima samo Zadar.

Čitatelja bo gotovo zanimalo tudi demografsko gibanje v Kanalski dolini, kjer so z novim letom stopili v veljavo ukrepi glede izseljevanja oseb, ki so optirale za nemško državljanstvo. Kanalska dolina je sedaj sestavni del Videmske pokrajine. Ta pokrajina je zelo obsežna, tako da je po podatkih za vso pokrajino težko sklepati na gibanje v tako majhnem predelu. Kakršen je Kanalska dolina. Vendar izbaja tudi iz teh števil, zlasti če jih primerjamo s podatki prejšnjega leta, da se je letos v prvih treh mesecih več oseb izselilo kako priselilo. Po statistiki so bili letos v vsej pokrajini 7384 priseljenci (lani 6616), tako da je letos bilanca pasivna za 13 duš, medtem ko je bila lani aktivna za 76. Bolj izrazito je to gibanje po uradni statistiki za Bolcansko pokrajino v Južnem Tirolu.

Iz te pokrajine se je letos kar 5736 oseb več izselilo kakor tja preselilo, lani pa je število priseljenecv prekašalo število izseljencev za 632. Po poluradni vesteh, ki so jih objavili koroški listi, vemo, da so sedaj že štiri skupine Kanalecev zapustile deželo in prispele na Korško. Gre za okroglo 1000 oseb, torej približno za četrtino vseh, ki so optirali za nemško državljanstvo. Po veliki večini so to samski brez lastnega premoženja. Vojaki, ki so se izjavili za izselitev v Nemčijo, pa so morali ubrati pot v novo domovino preko Južnega Tirola. Nadomestila teh izseljencev po priseljenicah iz drugih krajev do sedaj ni opaziti.

—L. Č.

TRST POD UDARCEM ANGLEŠKE BLOKADE

Prvi početek vojne na mejah Francije, Belgije in Nizozemske je v mnogočem vplival tudi na Italijo. Zdi se, da se Sredozemlja zopet po-

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.

Rojakom se priporoča

PETER FILIPOČIČ

WARNES 2101 esq. Garmendia

U. T. 59 - 2295

La Paternal

Bs. Aires

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Naznanilo!

Rojakom sporočam, da sem Buenos Aires prevzela RESTAVRACIJO na Chacariti, v kateri imam na razpolago vedno sveže pivo, najboljša vina in vedno svežo domačo hrano. Na razpolago je tudi lepo urejeno zimsko KEG-LJIŠČE.

Za obilen obisk se priporoča
MARIJA SANCIN
Jorge Newberry 3372

lašča razburjenje po kratkem intervalu nekaj dni. Paralelno z nemško intervencijo v Franciji je Italija sprožila vprašanje angleške blokade, ki je po italijanskih računih nanesla italijanski trgovski mornarici veliko škodo, katero cenijo na eno milijardo lir. Ob tej priliki je bilo z italijanske strani podčrtano, da je zaradi blokade največ trpel Trst. Že ob začetku blokade so bile italijanske oblasti zaskrbljene glede usode Trsta, o čemur so pisale tudi inozemske agencije. Preko tržaške luke je namreč šel velik del nemškega prometa v prekomorske države, ki je zaradi blokade moral prenehati. Iz tega je razvidno, da se položaj Trsta ni popravil, temveč zelo poslabšal. Sedaj pa ko se nahaja tudi Italija v vojni proti Angleški je stanje jadranskih luk obupno, prav posebno pa še tržaške.

UTONIL JE

Sv. Lucija. — Za binkoštno praznike je utonil v novem svetolucejskem jezeru trgovec Ivan Melinec iz Tolmina, star 32 let, po rodu iz Dolj pri Tolminu. Ko se je vozil iz Sv. Lucije proti Tolminu, je po nesreči zavozil s ceste in padel v vodo. Njegovo truplo so našli naslednjega dne.

NA SLEDI ZA ČRNIM PREMOGOM

Kakor znano, imamo v Idriji živo srebro. Geološka znanost je ugotovila, da so v okolišju živosrebne rude vedno sledovi srebra, zlata, bakra in tudi premoga. To značilnost najdemo tudi tukaj. Pred sto in več leti so kopali za bakrom na Cerkljanskem pod Labnami in Ravnami. Srebro so iskali pred dobrim desetletjem v bližini Slapa ob Idriji. Dela so pa opustili, ker je bil odstotek rude prenizek. Pred nekaj dnevi so priobčili italijanski listi vest, ki pa za domačine ni nikaka novost, da leže pod Šebreljskim hribom, Oblakovim vrhom in Vojskem v dolini Tribuše zakladi črnega premoga. V Stopniku, kjer se odcepi od državne ceste po Idrijski dolini cesta v Šebrelje, vrtajo že več kot leto dni za premogom, toda brez posebnega uspeha. Najbrž primanjkuje potrebnih denarnih sredstev. Po časopisnih vesteh bo sedaj drugače, ker se je za zadevo začela zanimati državna oblast. Dobro bi bilo, če bi se iskanje obneslo in bi se odkrila ležišča črnega premoga, ki ga naše gospodarstvo tako krvavo potrebuje pa tudi delavstvu bi ne bilo treba hoditi s trebuhom za kruhom.

LETOŠNJI ZLATOMAŠNIKI V JULIJSKI KRAJINI

Letos bodo naslednji čč. gg. v Julijski Krajini obhajali zlati jubilej svoje prve sv. maše: msgr. Ignacij Valentinčič, stolni kanonik v Gorici, dekan Jakob Rejec, ki živi sedaj v pokoji na Ajševici pri Gorici, župnik Dominik Janež, ki pastiruje že dolgo vrsto let v Studencu pri Postojni, in župnik Alojzij Lojč, ki službuje na Banjšicah. Kolikor smo mogli dognati bodo novi zlatomašniki praznovali svoje pomembne slovesnosti večinoma šele v septembru.

SMRTNA NESREČA RADI OGNJA

Iz idrijskega kota. — V Zgornji Kanomlji v Repitu so trebili po senožetih in trebljenje sežigali. Petletna Rozalka Erjavec se je po neprevidnosti preveč približala ognju, tako da se ji je užgala obleka. Zaradi opeklin je po nekaj urah izdihnila v idrijski bolnišnici, kamor so jo bili v naglici prepeljali. — V Gornji Kanomlji je umrl 82 letni Franc Gnjezda, znan pod imenom "striček."

SREČA V NESREČI

Na tržaški južni postaji v smeri proti Barkovljam so urejali dolg tovoren vlak. Pri premikanju in zlaganju vozov so nepričakovano v sredini že dolge vrste začeli skakati vagoni drug za drugim iz tira. Pet se jih je iztirilo, vendar ni bilo nobene nesreče. Zajelo ni nobenega od železničarjev, ki so tam okrog vršili službo, in tudi materialna škoda je bila malenkostna.

ZLATA POROKA

Na Volarjih pri Tolminu sta 7. maja obhajala zlato poroko Ivan Gaberšček in njegova žena Marija Kanalec. Pročila sta se dne 7. maja 1890 pred oltarjem M. B. na Ilvici, zlato obletnico sta praznovala pri družnici na Volarjih, kjer je slavljeneec ves čas življenja strežnik in cerkovnik. Za to izjemno priliko je prišel tolminski g. dekan msgr. Vodopivec maševat na Volarje. Njegov govor med sv. mašo in lepo petje domačega zbora sta zelo povzdignila slovesnost dneva. Podružnica sv. Brikečija je bila polna in mnogo vernikov je pristopilo k sv. obhajilu. Vsa soveska se je veselila slovesnosti in vsi voščijo zlatoporočencema — saj sta oba še krepka in zdrava — da bi srečno in še v zdravju obhajala 60 letnico.

DRZNOST GA JE POKOPALA

Pred leti je odšel v Jugoslavijo 24 letni Kamenšek Severin iz Ročinja. Ker ni mogel dobiti prave zaposlitve, se je posvetil letalstvu in stopil v vojaško službo. Kmalu se je izuril v izbornega letalca in dosegel čin podčastnika. Postal je znan po svojih drznih poletih in akrobacijah. Zdi se, da ga je ravno njegova samozavestna korajža zapeljala in ga pahnila v prezgodnji grob. V soboto 4. maja je dobila njegova preizkušena mati v Ročnju žalostno brzojavno obvestilo, da se je njen sin prejšnji dan pri letalskih vajah smrtno ponorečil.

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovcem. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvostarna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

Krojačnica

Kjer se izdeluje obleke po naj-novejši modi in zmernih cenah. Rojakom se priporoča

MARTIN TURK

GARAY 3519 BS. AIRES

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12. GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

PISMO TRŽASKEGA SKOFA V TREH JEZIKIH

Zadnje škofijsko pismo tržaskega škofa Santina, je bilo izdano v italijanski, slovenski in hrvaški. V cerkvah na Krasu in po Istri so ga razen v italijanski prečitali tudi v obeh domačih jezikih.

NOV GROB

V Trstu je umrla gospa Franja Jezeršek. Dosegla je starost 97 let. Bila je že dolga leta vdova po g. Ivanu Breclju.

POŽAR

Pri posestniku Josipu Bercetu v Dornbergu je nastal požar, ki mu je prizadejal za 20.000 lir škode. Ogenj je izbruhnil v gospodarskem poslo-

pju, v katerem je imel posestnik veliko zalogo sena, gradbenega lesa in tudi vse poljsko orodje. Ogenj je uničil vse poslopje, razširil pa se je še na sosednji hlev. Omejili so ga goriški gasilci. Požar je trajal skoraj vso noč od sobote na nedeljo.

SMRT ROJAKA V VIRGINIJI

Windsor Heights, W. A. — Dne 18. junija je v bolnišnici v Wheelingu umrl Jakob Kenda, star 65 let in doma od Tolmina na Goriškem. Pred letom, namreč avgusta meseca mu je bil ubit en sin, star 22 let. Pokojni zapušča ženo, dva sina in pet hčera.

Naj bo njemu lahka ameriška zemlja, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Drobne vesti iz naših krajev

Loke pri Krombergu. — Pred kratkim se je naselil v Lokah furianski duhovnik Celedoni, ki bo opravljal vsa duhovniška dela v loški cerkvi.

Vrh nad Kanalom. — V visoki starosti 86 let je umrl tu kmet Miha Bucek. Pokojni je bil prava hribovska korenina: pobožen, pošten mož, skrben gospodar, zaveden Slovence, ki je svoje trude in težave posvetil domu in družini!

Slap pri Vipavi. — Pred dnevi nas je za vedno zapustil 76 letni Jožef Židanik. Bil je značajan, veren mož in je vse svoje življenje pogumno izpričeval svoje katoliško prepričanje med sovaščani, ki so mu priredili prav lep pogreb. Tudi pevci so mu ganljivo peli v slovo.

Rožna dolina pri Gorici. — 29. aprila je tu umrl gostilničar Peter Batič, star nad 70 let. Bil je lastnik znane gostilne pri "Bajti".

Kanal. — Pri železniškem predoru pri Kanalu je povozil motorni vlak 58-letnega Mohorja Blažiča.

Trst. — Odkar je nastopila vsled evropskega konflikta podražitev živil, se oblasti vztrajno bore proti povišanju cen, ki so normirane. Vsled prekršitev se stalno večja število trgovcev, ki so zaradi tega opominjeni ali kaznovani za zaprtjem trgovin. Doslej je bilo kaznovanih že več desetih trgovcev.

Milje pri Trstu. — Karabinjerji so prijeli več tihotapecev kave in sladkorja, ravno ko so prenašali blago iz barke.

Gorica. — V mesecu aprilu je bilo prijavljenih 163 ovadb zaradi raznih prestopkov proti cestnemu redu, javni varnosti, avtomobilskim in kolesarskim predpisom.

Trst. — Čevljar Alojz Žerjal, ki

Najnovejše blago za leto 1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici
"PRI ZVEZDI"
Ugodno priliko nudim svojim
klijentom s plačevanjem na mesečne
obroke. — Obiščite me in
se boste sami prepričali
Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča
rojakom
STANISLAV MAURIČ
TRELLES 2642 U. T. 59-1232

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE,
ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Za ske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno
perilo. — Specialisti ra pljučne, srčne, živčne in reumatične
bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

sploh pustil šolo in gre na delo? Ako družina le količkaj premore in otrok hoče iti nadalje v šolo, naj nadaljuje svojo vzgojo. Ni mnogo služb za mlade ljudi in oni, ki jih dobijo, nimajo prilike naučiti se mnogo. Količkokrat se ti mladi ljudje kasneje kešajo, da niso nadaljevali v šoli!

Ako je vaš otrok sit šole in jo hoče zapustiti, bržkone veliko ne pomaga siliti ga, naj nadaljuje. Nikdo se ne hmora mnogo naučiti, ako mu je šolanje zoperno. Ako ni otrokova protivnost nekaj trenutnega ali posledica nepriljubljenega učitelja, je morda najboljša, da pusti šolo. Kasneje se morda naveliča dela ali poteptanja. Tedaj mu morete lepo nasvetovati, naj se povrne v šolo.

Kaj pa storiti z otrokom, ki hoče iti naprej v šolo, pa nezna, kaj bi študiral? Odgovor je odvisen od otroka in mnogih drugih stvari. Ali uspeva dobro v splošnih šolskih predmetih? Za kaj je posebno sposoben in za kaj se zanima? Ako hoče iti v obrtno šolo, ali bo kasneje imel priliko zaslužiti v dotični stroki? To so težka vprašanja in staršem in otrokom je težko dati dober odgovor. Poskusite pogovarjati se s fantkom ali dekletom o tej stvari. Ni modro vsiljevati svoje lastne ideje, kajti, ako niso prepričani, da je stvar dobra, ne bodo dobro opravili. In tudi najboljši starši se dostikrat motijo. V večini mest pa imamo strokovnjake, ki so posebno izvežbani za to, da pomagajo modro izbirati. Tak strokovnjak utegne biti v sami šoli.

Vzgoja in delo sta izmed najvažnejših stvari v življenju fantov in deklet. Ker poznamo dobrega mehanika ali uspešnega zdravnika, ni nikak razlog, zakaj bi silili otroka v isti poklic. Treba je o tej stvari resno premišljevat, pretresati jo skupaj z otrokom in dostikrat vprašati strokovnjake za nasvet.

SMEH, NAJBOLJŠE ZDRAVILO

Že od nekdaj smo ljudje prepričani, da je smeh nekaj zdravega. Že pred 2000 leti je pisal neki modrijan: "Veselo srce dela življenje veselo in je kakor zdravilo. Žalost suši kosti." Odtlej so pesniki, filozofi in zdravniki vedno znova poudarjali zdravilne učinke smeha. Toda beskus, da bi ta dobrodelni učinek smeha tudi zdravniško dokazali, so napravili šele v novejšem času. Pri tem se je izkazalo, da vplivajo gibli mišice pri smehu dejansko ugodno na telo in nič manj na dušo. Neki pomembni zdravnik je celo izjavil: Če bi se mogli ljudje bolj smejati, bi imele naše bolnišnice in zdravnišnice manj dela!

Smeh nas ohrani mlade, povzra tek, pospešuje prebavo in krvni obtok, nam dela dihanje svobodnejše. oči jasne ter nadihuje lica z rdečico veselja. Kdor ima veder temperament, dobro je, dobro spi, dobro dela in ima veselje do življenja.

Čim starejši pa postaja človek, tem manj ga je volja do smeha — nalost. Mnogi ljudje s srčnimi motnjami se smehu izogibajo, ker menijo, da bi jim sree smeha ne zdržalo. Poskusi pa so pokazali, da so se srčne težave s smehom celo izboljšale.

"Obtoženeec, imenovali ste tožitelja vola, osla in idiota. Zakaj ste ga vrhu tega še oklofutali?"
"Zato, ker je naglušen, gospod sodnik."

Dr. Enrique Daniel
Dauga
Zobozdravnik
od Asistencie Publike
C. M. Box
Vsak dan od 2 do 7 ure pop.
Fco. Lacroze 3708, Chacarita
Buenos Aires

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILOVIC
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Odiseja primorskega mladeniča

Primorski mladenič, doma s Krasa, njegovega imena iz razumljivih razlogov ne bomo navedli, ki se je kot mnogo drugih naših fantov žel borit v Španijo proti fašizmu, misleč, da se bori obenem tudi za svobodo primorskega ljudstva, je pisal iz lagarjev v Franciji več pisem svojemu bratu v Buenos Aires, iz katerih posnemamo nekaj potez iz njegovih doživljajev in doživljajev tisocev drugih, ki so žrtvovali svojo mladost, zdravje in mnogi tudi življenje za svobodo, idejo in boljšo bodočnost človečanstva.

Gurs, junija 1939.

Po tolikem času, dragi brat, ko nisva vedela eden za drugega, ti spet pišem te le vrstice, ki upam, da te bodo dobile pri najboljšem zdravju, katerega imam tudi jaz.

Po dveh letih se dobim spet v Franciji. Obžalujem, kajti to gotovo ni bila moja misel in želja, da smo po tolikih

volj bogata, da nas bi lepo preživljala, če bi ne gospodaril tujec nad njo. Zato pa se moramo boriti naprej s slovensko in jugoslovansko zastavo v roki ter v smislu slovenske vzajemnosti. Delavstvo vsega sveta se mora združiti ter enkrat za vselej pomesti z vsemi izkoriščevalci.

Augusta 1939.

Dragi brat! Dobil sem tvoje pismo in denar, ki si mi ga poslal. To pismo ti pošiljam po nekem Italijanu, ki odpotuje v Buenos Aires.

Sedaj nisem več v lagarju, zato ti pošiljam tudi sliko. Prej se namreč nisem mogel dati slikati. Obenem ti pošiljam tudi sliko od naših lagarjev ter nekaj umetnih kipov, ki so jih naši prostovoljci. Tu se govori samo o vojski in mi smo se vsi podpisali, da gremo prostovoljno ci sami naredili v spomin na španske dogdke.

Precej prostovoljcev, med njimi tudi nekaj Slovencev, je odšlo v Rusijo in drugi v severno in južno Ameriko.

Španski republikanski bojovníki v Gursu (Francija), v ozadju lagarji

borbah in žrtvah za svobodo morali brez zmage zapustiti Španijo. Slabo mi je tukaj v lagarju in z menoj na tisoče drugim mojim tovarišem. Na kratko ti bom opisal moje življenje:

V Španijo sem odšel dne 2. avgusta leta 1937. in sem se vrnil nazaj v Francijo 7. februarja 1939. Odšel sem v Španijo kot prostovoljec z idejo, boriti se proti mednarodnemu fašizmu, ki je toliko krviv prizadejal našemu narodu in potem vsemu človeštvu ter še vedno prodira dalje. Če smo izgubili v Španiji, ni bila to naša krivda ali naša nemoč in nesposobnost, marveč je bil vzrok za krinkano izdajstvo. Vseh skupaj nas je tu v lagarjih okrog 600 tisoč. Tujih državljanov je okrog pet tisoč, med katerimi je 350 Slovencev, Srbov in Hrvatov. Kakih 2 tisoč jih je že šlo domov, to se pravi v svobodo, v Francijo.

Slabo se nam godi tukaj, a smo še vedno vsi kot eden pripravljeni se boriti proti fašizmu.

Okrog naših taborišč je napeta bodeča žica ter je vsakih petdeset metrov policaj ter v sredi med njimi pa po en vojak. Vkljub vsemu smo veseli ter smo pripravljeni kakor Španijo braniti tudi Francijo. Upamo, da se nam bo prilika kmalu nudila in da bo imel fašizem s Francijo malo več opravka nego ga je imel s Španijo, kajti v Španiji nam je manjkalo orožja, posebno težkih topov in letal, a Francija ima vsega tega dovolj.

(Kakor so dogodki pozneje pokazali, se je Francija še manj postavila po robu fašizmu nego se je bila slabo oborožena republikanska Španija.)

Žal mi je lepe španske dežele, ki je vsa porušena, kakor so bili po vojni naši kraji. Mladina je skoro vsa pokvarjena. Gorje ranjenim republikancem in drugim, ki so prišli v roke fašistom; brez usmiljenja so jih pomorili. Z dekleti, ki so kazala uporen duh pa so napravili z njimi kar se jim je zahotelo.

Čitali smo o tolminskih puntarjih ter zgodovino o Matiju Gubcu, vodji hrvaških seljakov. In prav tako se godi danes.

Kakor sem ti že v začetku omenil, dragi brat, je tukaj za nas zelo slabo. Jesti imamo malo, prostosti pa nobene, niti tobača si nemorem kupiti in tudi denarja nimam. Prosil bi te, če bi mi mogel pomagati s kakim pesom, vem da imaš tudi ti svoje potrebe, a dva ali tri pese bi se tebi ne poznali mnogo, zame pa je veliko. Ko bom prost ti bom vse stokrat povrnil. Nekateri so že dobili pomoč od svojih iz Buenos Aires ter upajo, da jih bodo spravili tja.

Žalostno je, ko se moramo tako klatiti po svetu, dasi bi nam tega nebi bilo treba, če bi na svetu vladala pravica. Lepo bi bilo doma, kajti naša zemlja je do-

Jaz pa sem vstopil v francosko armado. Drugega mi ni bilo napraviti. Dvom nisem hotel, ker vem kaj me čaka. Po vojni bomo dobili vsi prostovoljci v francoski armadi francosko državljanstvo. Tako so nam obljubili.

Marca 1940.

Sedaj se nahajam v Afriki v Alžirju. Jesti in piti mi ne manjka, samo precej vroče je.

Piši mi večkrat. Drugi dobivajo pisma, jaz sem pa žalosten, ko zame ni

Spomenik španskim družinam, ubitih od fašističnega bombardiranja, postavljen poleg lagarjev; delo prostovoljcev.

nobene pošte. Meni seveda ne moreš direktno pisati, ker ti niti naslova ne smem dati, pišeš pa lahko na centralno komando od koder mi bodo dostavili pošto.

*

Aprila 1940.

Sedaj se nahajam na velikih vojaških vajah. Nič ne vem kaj vse bo iz te vojske nastalo. Jaz imam zelo malo upanja, da se bomo še kdaj videli zbrani doma. Sprejmi najlepše pozdrave. Zbogom, tvoj brat.....

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

DIKTATOR S HUMORJEM

Sovjetski diktator je v nasprotju s Hitlerjem in Mussolinijem zelo slab govornik. Njegovi dolgi govorni ljudi dolgočasijo. V osebnem dotiku pa je, kakor pravijo, sugestiven. Angleški romanopisec Wells, ki se je z njim večkrat razgovarjal, pripoveduje, da Stalin človeka s svojim govorjenjem naravnost hipnotizira. Samo v uradnih zadevah in v uradnem občevarju je kratkobeseden, strog in grob. Lady Astorjeva ga je nekoč vprašala: "Kako dolgo bo trajalo to krvavo obračunavanje med vašimi pristasi?" — "Dokler se bo meni zdelo potrebno", je odgovoril kratko. Samega sebe zelo ceni in se smatra za vrhovnega poglavarja komunistične dogme. Na zadnjem kongresu stranke je izjavil: "Jaz in boljševizem sva eno in isto in nelociljiva."

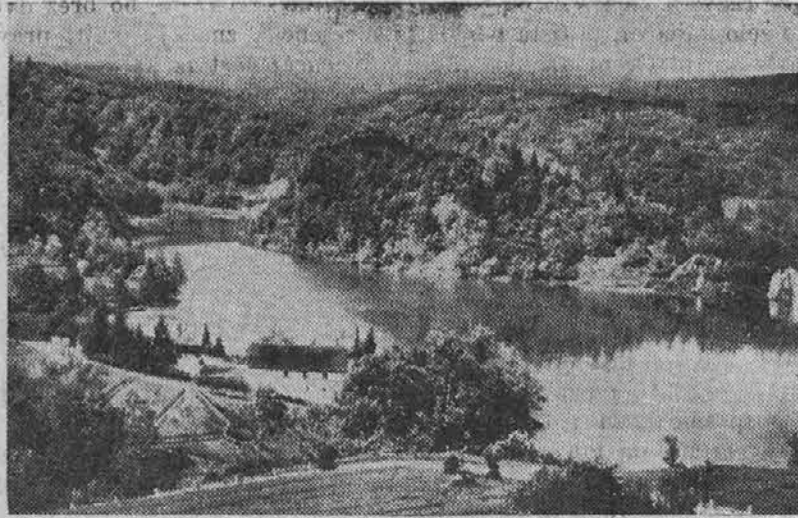
Drugače je zelo načitan. Ko ga je svojčas obiskal Eden, mu je brez vsake pogreške citiral odlomke iz Platonovih del, iz "Dona Kihota" in Daudetovih knjig. Nekeč je sovjetskim pisateljem ostro očital, da ne znajo pisati. "Čitajte Shakespearea, Hugoja in druge klasike, drugače ne bodo vaša dela potrebna niti psi!" jim je bajje dejal.

S tujimi obiskovalci je navadno ljubezniv. Kadar se razgovarja s predstavniki velikih kapitalističnih podjetij, jih nagovarja z naslovom "monsieur le bourgeois". Med diktatorji je edini, ki ima mnogo smisla za humor.

Že dolga leta prebiva v Kremlju, kjer ima tri sobe. Stalno ga straži trop detektivov in kadar se odpelje v mesto, se peljejo z njim vedno trije avtomobili raznih tipov. Samo najbližji vedo, v katerem izmed teh treh vozov sedi. Sedi pa običajno poleg šoferja. Obleko nosi vedno enako, do vratu zapeto zeleno rusko suktnjo in jahalne hlače. Dela po sedem dni nepretrgoma od zore do kasnega večera potem počiva po dva dni na svojem podeželskem posestvu.

Zelo rad obiskuje operne in balerne predstave ter kinematografe, tudi igra tudi šah, a največja strast mu je kajenje. Celo med obedom mu gori pipa poleg kroznika. Vodko rad pije in zdrži mnogo pijače.

Najboljša njegova prijateljica sta Vorosilov in Kaganovič. Nekega večera ga je obiskal ameriški veleposlanik. Stalin je stal z Vorosilovim in Kaganovičem poleg klavirja, na katerega je njegova tretja žena, Ka-

Plitvička jezera, ena izmed najlepših naravnih krasot v Jugoslaviji

ganovičeva sestra, igrala ruske narodne pesmi. Vsi trije neomejeni gospodarji današnje Rusije so z grmečimi glasovi spremljali klavir in dajali takt s trkanjem kozarca ob kozarec...

ANEKDOTA

Nekoč — tega je že dolgo časa — je prišel neki kmet v vseučiliško poslopje v Lipsko. Ker so se ravno vršile disputacije, ga je eden izmed profesorjev v šali vprašal, če bi tudi on hotel disputirati. "Zakaj pa ne", odgovori kmet.

"Tedaj pa morate položiti na mizo tolar", nadaljuje profesor. "Nato bomo drug drugemu stavili vprašanja. Kdor ne bo znal odgovoriti, bo izgubil."

Kmet ni rekel besedice, ampak je segel v žep in položil na mizo tolar. "Sedaj pa morajo tudi vsi gospodje staviti po en tolar", je dejal kmet, ko je videl, da ni noben profesor izlekel denarnice. Nato so profesorji smehljaje se drug za drugim položili na mizo vsak po en tolar, eden izmed njih pa je vprašal kmeta: "Kako je bilo ime Materi božji?"

"Marija", odgovori kmet, pa takoj nadaljuje: "Sedaj mi pa vi povejte, kako je bilo ime moji materi?"

Učeni gospodje so se spogledali, nasmejali in molčali. Čeprav zelo

učeni, na to vprašanje niso znali odgovoriti. Zviti kmet pa je pobral z mize tolarje, vzel svoj klobuk in s porednim nasmehom dejal: "Kadar boste spet disputirali, mi blagovolite sporočiti."

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Neki bančni direktor je zašel nekoč po naključju v gostilno precej dvomljive vrednosti in je tam kot natakarka odkril nekega bivšega sošoleca.

"Kaj delaš tu?" je vzkliknil. "Ali ti gre res tako slabo?"

"Ni tako hudo," je odvrnil mož. "Tukaj sicer strežem, jesti mi pa tukaj ni treba."

"Toda Milka", je vprašala prijateljica, "ali nisi izgubila prisebnosti, ko te je tako nenadno objel in poljubil?"

"Da, za trenutek. Skoraj bi ga bila odpahnila."

Glavni urednik je poslal mladega poročevalca, da bi intervjuval boksaškega mojstra, ki nikoli ni sprejemal časnikarjev. Že opoldne se je poročevalac vrnil k šefu.

"Nu, ali ste prinesli poročilo?" ga je vprašal glavni urednik.

"Ah, je dekar mladi mož in pokazal na svoje modro oko, 'oglejte si ga malo tu!'"

"Tega ne moremo tiskati", je dejal glavni urednik srdito. "Kaj vam je rekel?"

"Tega tudi ne morete tiskati!" je bil odgovor.

Pesimistka

Mlada žena je rodila sinčka in zdaj se strahovično pritožuje, ker bi rajši imela hčerko. Babica jo skuša tolažiti:

"Draga gospa, veseli bodite, da je

Ako hočete biti dobro in poceni postreženi obiščite

KROJAČNICO
LEOPOLD UŠAJ

V zalogi imam najmodernejše blago za moške in ženske!

GARMENDIA

4947

La Paternal

Veliki zavod
"RAMOS MEJIA"
Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi.

Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki, Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.

SPOJNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, nadua, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GELLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12
Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

FOTOGRAFIJA
"LA MODERNA"

VELIK PÓPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2238 — Paternal Buenos Aires

Aleksander Štoka

STAVBENO TEHNIŠKO
PODJETJE

Se priporoča našim rojakom.

ALVAREZ THOMAS 1035

U. T. 54 - 2756

Buenos Aires

Ugodna prilika

PISALNE in ŠIVALNE STROJE, RADIO APARATE, KUHINJE in PEČI na petrolejski piln DVOKOLESA, DRAGULJE, KALEFONE, PORCELANASTO in ALUMINJSKO POSODO i. t. d. dobite lahko po isti ceni kakor v trgovini na mesečne obroke.

Obrnite se pismeno na:

"AGENTURA"

SARMIENTO 299, ofis. 358, Bs. As. — ali pa po telefonu na 31 - Retiro - 1637, od 9—12 h.

Kdo proda hišo?

Kupim hišo v Villa Devoto na mesečno odplačevanje. — Od 9—12 ure, U. T. 31 - 1637.

fant! Ko dorastejo, si navijajo lase, barvajo obraz in lepjo ponarejene trepalnice!"

"Da", se ni dala potolažiti mlada mamica, "fantje so pa še slabši, ker hodijo okrog s takšnimi dekleti!"

Tujski vodnik

"Tukaj, drage dame in gospodje" razlaga neki tujski vodnik izletnikom, "vidite posteljo, v kateri je spal Napoleon."

"Oprostite", mu neki izletnik seže v besedo, "saj to je vendar bidermajerska postelja!"

"In kaj potem?" odgovori vodnik samozavestno, "Napoleonu je bilo namreč kaj malo mar, v kakšni postelji je spal!"

OGLAŠEVATELJI

Oglasi se plačujejo mesečno in ne od publikacije. Vsaj mali oglasi se tako plačujejo, medtem ko imamo od velikih in tujih oglaševalcev pogojeno od vsake publikacije posebej. Če se nekaterim tem malim oglaševalcem zdi potrebno vsled tega, ker list ni izšel štirikrat mesečno, to vračunati v plačevanju oglasa, bomo tudi pri upravi to morali vpoštevati ter se v bodoče pogoditi od vsake publikacije, kakor imajo vsi listi navadno. A ker Slovenski list ni trgovsko glasilo nego kolektivno, smo v tem smislu tudi pričakovali razumevanja tudi od naših obrtnikov in trgovcev za našo skupno stvar.

"Jaz morem biti zadovoljen: Moji prihranki so varni in moja denarna nakazila v Jugoslavijo in Italijo dospejo z isto hitrostjo in varnostjo, kakor prej"

Zadovoljstvo, katero občutijo jugoslovenski klienti, iz razloga, da so njihove denarne operacije izvršene z največjo varnostjo in hitrostjo, se še povečava, ker zamorejo brez zgube časa pri istem oknu denar nakazati v Jugoslavijo in Italijo ter ga vložiti v hranilnico.

Nakazila v dinarjih in lirah

potom zračne pošte ali brzojavno preko Banke Boston dospejo vedno z varnostjo in hitrostjo ter izplačana prejemu brez kakih stroškov ali odbitkov, s povratno priznanico, katero kasneje dostavimo pošiljatelju, kakor dokaz v redu izročnega izplačila.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm é. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Bdo. de Irigoyen 1578

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Dr. S. M. MILATIĆ

Zdravnik splošne medicine

Diplomiran na vseučilišču v Zagrebu in Rosariu.

Specialist za notranje bolezni moških, žensk in otrok.

Za kožne in venerične bolezni.

Sprejema vsak dan od 15 do 18 ure.

Viamonte 1641 - 1. nadstr.

U. T. 42, Callao 3035

Buenos Aires

Janezek ima že "hlače"...

Da jih ima? Naka, tega pa ne verjamem! Kaj bo Janezek s hlačami, če pa še tri leta ni star. Za "hlače" ne rečem...

Da tri leta. Še ne polna. Pa nič ni posebnega če nosi hlače kakor jih nosijo drugi tovariši. Toda narobe je to, da nosi "hlače"!

Kaj hlače! Čigave pač?

Ne vem čigave so, morda očetove! toda nosi jih Janezek in Bog pomagaj!

Da! Bog pomagaj, tako je tarnala Janezkova mama, kako se mora človek jeziti z otroci.

Da, Janezek nima še tri leta, pa že nosi "hlače". Kar malo po malo jih je nadeval in sedaj jih "nosi".

Hočete reči s tem, da je on v hiši gospodar?

Da ravno to menim. In je kaj neprijetna ugotovitev, da je takih Janezkov in Lojzegov in Tončkov na vse kraje več kot dovolj.

Na cesti se tukaj otroci vsega slabega naučijo.

Janezek se je nemara tudi kaj takega naučil na cesti, toda mama bi mu morala znati izbiti iz glave. Toda Janezek se je na cesti naučil malo dobrega in malo slabega, ker ni mogel med druge paglave. Saj je bil vedno kaj bolehen in so ga morali čuvati doma na toplem.

Torej so ga razvadili v njegovi boleznih.

To bo najbolj res. Tako delajo radi mamice ki so v otroka tako strahšno zaljubljene in v svoji pravi ljubezni tako slabotne, da niso zmožne biti z otrokom nekoliko bolj energične.

Kaj pa naj naredi z njim, če je bolan in če joče? Mora ga potolažiti!

To je res. Toda treba je tolažiti tako, da se otrok ne razvadi. Ima na kupe igrač. Toda ne! Opazi denarnico in seveda jo hoče imeti v rokah, hoče se igrati z njo. In mama ugodi. Vidi škarje in tudi tiste mu mama da. Ker mu jih ni dala takoj, je začel otrok kričati, pa se je oglasil mož: daj mu dej, da ne bo vekal.

Otrok je dobil in dobil je zato, ker je zahteval trmasto.

Vidi na mizi vino in seveda hoče tudi pokusiti.

Ker se je že naučil, da se s trmo vselej doseže, bo vstrajal tudi to pot; četudi je mati dosti odločna da

se bi otrokovi zahtevi ne vdala, bo pa nemara kdo drugi potegnil na otrokovo stran in mati, ki ima otroka tako zelo rada, je pod pritiskom lastne ljubezni do svojega ljubljenskega ljubezniva, da bi vstrajala in otrok zmaga. Tako je napačna ljubezen ali morda otrokovo slabotno zdravje, neuvidevnost težkih posledic in še upliv drugih ljudi, kar povzroči, da nosijo triletni Janezki "hlače".

Janezek je dobil na mizi denar. Dva nova sta bila. Eden za 10 eden pa za 20 centov. Mislite da Janezek že pozna denarje? Jaz že ne verjamem. Saj mu še precej manjka do treh let.

Daj mami solde Janezek!, je prosila mama.

Da ne, tako je kar odločno odkimal in še z nogo potrdil.

Mama je še prosila in je nazadnje le izprosila, da ji je dal 10 centov.

Daj mi še ono! je tirjala mama in kar huda je postala.

Mislite da je dal? Kaj še. Vse bliže se je muzal k vratim in nazadnje smuknil čez prag in se še zmagozlasno zarežal, češ — kaj mi še hočete? *

Takle prizorček človeka boli. Ne radi mene, ki me osebno prav nič to ne zanima. Toda moje delo in moja skrb in moja dolžnost je prav ta, da primorem kar je v moji moči, da bi v družinah vladala ljubezen in mir in dobrota. In če človek nekoliko naprej pomisli, kakšen bo takle otrok in kakšni bodo taki otroci, kadar bodo imeli že tudi telesno zadošči moči da se bodo zoperstavili volji svojih starišev!

V tem času, ko se tako lahko izpridi celo otrok, ki je bil najbolje vzgojen kadar mu pridejo na učesa neslanosti modernega življenja, ki tepta v prah ugled in oblast starišev, ki podkopava strah božji in uničuje sploh vsako spoštovanje do drugih. Saj so glavni dnevi junaki tisti, ki najbolj igrajo z žogo in ki najbolj hitro pobijejo na tla s pestjo svojega protivnika.... Kako ne bi torej dalo človeku misliti, kadar vidi takole obnašanje pri otroku, ki spada še v zibko, pa se že kaže v njem nagnjenost k trmi.

Ne pišem tega zato, da bi komu kaj očital, pač pa zato, da bi opozo-

ril na morebitne napake, ki jih tolikokrat vidim.

Kako je torej treba ravnati, da se otrok ne razvadi na tak način?

Tako zelo napačna je tista beseda, ki pravi: saj otrok ne razume. Res ne razume. Toda dovolj sprejemljiv je že za dobro in slabo takoj, kadar koli je opaziti v njem zavedno trmo in če je otrok tedaj star komaj eno leto, ali pa pol leta, je že čas, da mu ne daš vselej veljati. Če je bolehen, je previdnost še bolj potrebna in če se otroku ugodi enkrat ali drugič, vselej se mu nikdar ne sme. Brez palice in brez grožnje o "dedcu s košem" (kuko) bo neizprosna beseda in nespremenljiva volja kmalu dokazala otroku, da mu njegova trma nič ne hasne.

Koliko je starišev, ki ne vedo, da je otroka treba naučiti, da prosi za stvar, katero želi. Če otrok prosi, kar želi, se s tem zave, da stvar ni njegova, da sta oče in mati, ki sta se morala truditi in delati, da sta tisto pridobila; da je tisto stvar treba ceniti. Prava vzgoja navaja otroka na to, da za vsako stvar prosi in nikoli nobene ne zahteva! Kadar zahteva, mu je treba odreči, da se zave, da mora biti pred stariši spoštljiv. Tako bodo naučili stariši otroka ubogljivosti, a tudi spoštovanje bo imel do njih.

Še na eno naj tudi opozorim. Sicer na hvalo tega opozorila niso mnogi potrebni in je kaj neveselno na to opozarjati.

Mnogokrat delo mater zadržijo, da ne more pospraviti po hiši. Če je to slučaj, ni na tem nič hudega. Če pa iz tega pride navada in se dogodi, da leži vse križem po sobi, po veži, po kuhinji, tam leži cunjica, tam spet papir, tamkaj čevlji in copata, tamkaj koščki kruha in pomarančni olupki, na mizi nogavica, pod mizo lonček...

Ni ga izgovora, ki bi tako stanje opravičil, ker so posledice takega ravnanja nedogledne. Otrok, ki v takem neredu raste, bo brez dvoma neurejenega značaja, kajti prav tista neurejenost iz katere raste bo pritislila sledove nereda njegovi duševnosti.

Metla in šiba sta bili dve važni potrebščini slovenske hiše. Šiba je bila v dobri hiši zatakjena pod stropom in je čakala cela dotlej, ko je Miklavž novo prinesel. Metla je pridno drsala po sredi hiše in po kotih in kottičkih in če je bilo treba imeti zato posebej plačano dekle pri hiši, pa so jo plačali, raje kot da bi bila hiša smetišče...

Iz takih domov so prišli veliki in vsi največji sinovi slovenskega naroda.

Morda bo kdo zameril tako pisanje?

Pa naj. Saj zamer sem že vajen. Saj mi napopajo na glavo celo take stvari, ki so jih drugi rekli, potem pa meni v usta položili... Tako zamero pa, ki vtegne nastati iz tega, če opozorim na vzgojne napake, ki imajo tako dalekosežne posledice, bom pa rad nosil, če le kdo od tistih, ki so tega podučena potrebni, moj namen prav razumel in skušal popraviti morebitno napako, katero je bodisi sam zagrešil, ali pa so jo zakrivil drugi.

Da, Janezku "hlače" pristojajo. Kar možko jih naj nosi. Toda "hlače" mu pa nikar ne pustite nositi....

Janez Hladnik.

CERKVENI VESTNIK.

28. julija maša na Avellanedi za Karolino Budin. Molitve na Paternalu.

4. avgusta maša na Paternalu za Olgo Makuc in Roz. Ušaj. Molitve na Paternalu.

V Floresu bo 28. jul. maša za Ano Kocjančič ob 13 uri. — 4. avgusta za Andreja Cigoj ob 13 uri.

Prvo Sveto Ohajilo bo tudi letos pred Božičem. Prosim vse stariše, ki imate skrbeti za versko vzgojo svojih otrok, da na to pravi čas pomislite. Prijavite tudi svoje otroke. Storitve to lahko tudi telefonično bodisi na uredništvo ali na upravo Duhovnega Življenja.

Janez Hladnik.

Od koder že prideš k
DI FRANKU pojdi
RESTAVRANT
"La Corneta del Cazador"
RECONQUISTA 458
U. T. 31-5878 Buenos Aires
Prvovrstna kuhinja.
Domača in uvožena vina ter prava bosanska slivovica.

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Slovenski stavbenik
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Krojačnica 'Gorica'
Franc Leban
WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

Caričin ljubljenc

Nadaljevanje 191

Oprostite, da se vam upam zoperstavljati!

Čemu ponoči čez hrib?

Ne, velika carica, to ne sme biti vaša želja!

Rotim vas, Veličanstvo, odnehajte od svojega sklepa, kajti če bi šli peš čez goro, bi se utegnulo zgoditi, da bi jutri žalovala vsa Rusija za svojo ljubljeno vladarico.

Česa se bojite, opat Kalipto?

Kaj se mi more v gorovju pripetiti?

Peš sem prišla čez te klance in razpoke v samostan in se mi ni ničesar pripetilo, zakaj se ne bi mogla tudi tako vrniti?

Ko ste šlo k nam, je bil dan, Veličanstvo, — odvrne opat Kalipto. — Sicer je bilo tudi to nevarno početje, vendar je bilo vsaj podnevi. Bog vas je ščitil, toda sedaj ni tako...

Ščitil me bo tudi sedaj!

Ne bo vas, ker ga drugič izkusate!

Kaj pa se mi vendar more pripetiti v gorovju? — vzklikne Katarina. — Saj vidite, da sem si izbrala redovniško obleko, narod pa povsod spoštuje pobožne brate!

Narod spoštuje redovniško obleko, to je resnica, kajti trapisti so dobri in pobožni ljudje, — odvrne Kalipto.

Toda gorovje je strašno, — nadaljuje predstojnik samostana in se ves strese. — Lahko bi zgrešili pravo pot, poleg tega pa je vsak korak nevaren. Povsod zijajo globoki prepadi.

Bah, saj sveti luna!

Ozek mostiček bi se lahko zrušil pod vašimi nogami, če pa strnoglavitve v globino, ni za vas rešitve, Veličanstvo!

Vsi mostički so bili celi, ko sem

šla sem!

— Ne bojim se toliko narave, — nadaljuje opat Kalipto. — Narava je blaga in dobra, toda ljudje — ljudje so strašni!

— Saj v vsem gorovju ni žive duše, — reče carica. — Med potjo nisem nikogar srečala!

— Takrat je bil dan, — odvrne opat Kalipto. — Ponoči pa se pojavljajo vsi demoni pekla!

Ko leže mrak na zemljo, se začne v človeških dušah zbujati hudobne misli!

Ponoči pride razbojnik iz svoje jame in krvoločno preži na svojo žrtev, da bi jo ubil in oropal.

Cigan hodi po gozdu in po mračnih samotnih poteh, da bi našel kakšen plen.

Kaznjenc, ki je ušel iz Sibirije, se skriva po gozdovih, potepuh čaka v zasedi na bogataša.

Razen razbojnikov, eiganov in pobežlih kaznjencev pa se skriva v Rusiji po gorovju vse polno drugih sunljivih ljudi!! In še en sovražnik se skriva po gorah...

— Kako se imenuje ta sovražnik?

— Volk in medved!

Carica se zamisli.

Premišljevala je o opatovih besedah.

Čez nekaj trenutkov pa je ključnozavestno vzravnila in rekla stobovalno dvignila svojo glavo, se saramu opatu:

— Carica ne opušča svojega sklepa! Mar naj bi bežala pred volkovi in medvedi? Ali naj bi se bala gorskih potepuhov.

Oče Kalipto, — in njen glas je zvenel glasno in dostojanstveno, — premagala sem že marsikatero zver v človeku, ukrotila sem že marsikatero žival v človeški podobi, — ne bojim se ubogih živali v gozdu in gorovju!

Opat dvigne obupno roko.

— Ali želi moja carica zares oditi sredi noči iz tega samostana? Mar hoče zares oditi čez goro peš in sa-

ma?

— Da, pri tem ostanem in vas prosim, da mi odprete vrata samostana, — reče Katarina odločno.

— Dovolite mi samo še eno besedo, zadnjo, če že mora biti!

Jutro ni več daleč, dovolite mi torej, Veličanstvo, da vam dam na razpolago majhno trojko, ki vas bo hitro odveljala čez gorovje!

Na ta način boste hitro prispeli do gostilne, kjer vas čaka kočija in spremstvo.

Tako vam bo potovanje bolj varno in veliko hitrejšo, moja velika carica!

— Koliko časa potrebujejo vaši ljudje za vprego trojke?

— Samo nekaj trenutkov!

To ne traja dolgo, ker se moramo premnogokrat že po nekaterih trenutkih odpeljati iz samostana, ko so prišli po nas, kadar moramo nesti na primer kakšnemu bolniku poslednjo tolažilo.

Trojka je torej vedno pripravljena.

— Dobro torej, — odvrne carica Katarina, — sprejemem vaš predlog, toda hitite!

Opat Kalipto je odhitel, da bi izvršil Katarinin nalog.

Katarina pa je zaklicala za njim: — Počakajte! Samo trenutek počakajte še! Koga mi boste dali kot kočijaža? Hočem, da se pelje z menoj samo en človek!

Vašemu Veličanstvu bom dal odločnega in neustrašenega redovnika za kočijaža, — odvrne predstojnik samostana, ko je nekaj trenutkov premišljeval. — Spremljal vas bo brat Ignotus!

— Ignotus? — vzklikne carica Katarina. — To je latinsko ime in pomeni neznanec. Ali ste to izbrali nalašč radi mene ali pa se zares tako imenuje?

Oče Kalipto ni namenoma hotel odgovoriti na to vprašanje, temveč je odhitel iz svoje celice.

Carica Katarina je izrabila ta čas,

vrgla je s sebe redovniško obleko in oblekla svoja ženska oblačila, katere je našla v nezaklenjeni predstojnikovi omari.

Ko je bila oblečena, se je vrnil predstojnik samostana in javil, da je trojka pripravljena.

— Danes sem storil nekaj, kar se še ni zgodilo, odkar stoji ta naš samostan, — je pripovedoval opat Kalipto, ko je šel s carico Katarino po stopnicah navzdol.

— In sicer? — vpraša Katarina.

— Bratu Ignotusu sem dal iz naše zaloge dve puški, ki sta vedno pripravljene v obrambo, če bi kedaj kdo napadel naš samostan.

Dovolil sem mu tudi streljati, če bi bilo to potrebno.

Nadejam se, da to ne bo potrebno in da bo, moja velika carica, najpozneje čez tri ure v majhni gostilnici na oni strani tega gorovja.

Vendar pa previdnost ne škoduje.

Sedaj pa zbogom, Veličanstvo dovolite mi, da vam v znamenje moje spoštovanja poljubim rob vaše obleke!

— Ne delajte tega, častiti oče, — odvrne Katarina, — poljubite me na čelo in me blagoslovite!

Opat poljubi njeno belo čelo.

Potem pa razširi roki in blagoslovi rusko carico, pri tem je nerazumljivo mrmral neko molitev.

Spremlj jo je do vrat.

Vratarja ni bilo niti na spregled, ker mu je opat ukazal, naj ostane v svoji celici.

Pred samostanom je Katarina zagledala trojko.

To je bila lahka kočija, ki je imela dvoje koles in v kateri je bilo prostora samo za dva človeka.

Redovniki so se v tej kočiji vozili brez blazin, za carico pa je dal opat prinesiti mehke blazine in preproge.

Na sprednjem sedežu je sedela neka bela postava.

To je bil neki mladi trapist, čigar

obraza pa Katarina ni mogla razločiti, ker je bil skrit pod kapuco.

Samostanski predpisi so namreč velevali redovniku, da ne sme pogledati nobene žene.

V rokah je držal vajeti svojih majhnih, črnih konj.

Carica Katarina stisne še enkrat roko opatu Kaliptu, potem pa sede v kočijo.

— Ali si snel konjem zvonce? — vpraša opat Kalipto mladega redovnika, ki ga je postavil kot kočijaža carici Katarini. — Samo volkove bi privabil.

— Konji nimajo zvoncev, — odvrne mladi redovnik s prijetnim glasom.

— Tedaj naprej in zbogom!

Komaj je stari predstojnik spregovoril te besede, je trapist kočijaž pognal konje.

Konji so leteli po cesti, ki jo je obsevala mesečina.

Katarina se nasloni na svoj sedež in se ozre.

Še dolgo je strmela v mračne zidove starega samostana in okna, ki so imela močne mreže.

Tam je klečal Aleksander Potemkin pred črnim križem v svoji celici.

Za temi zidovi je pustila Katarina ljubljenega moža, — neki notranji glas pa ji je govoril, da ga bo zopet videla, — potem pa, potem bo pripadal samo njej!

160. POGlavJE.

Pretoklost mladega trapista

Trojka je z bliskovito naglico drvela po cesti, dokler ni prispela do vznožja hriba.

Ko pa se je cesta začela vzpenjati, je moral brat Ignotus, ki je držal vajeti v rokah, zadrževati konje.

Konji bi ne mogli tudi naprej dirjati, ker je postala cesta naenkrat zelo ozka in se je jela hitro vzpenjati.

Na levi in desni strani ceste so zijali globoki prepadi.

Ko je samostan izginil v daljavi,

PETELINEK

Bila je koklja, ki je imela mnogo piščančev. Med piščanci je bil petelinček.

Piščanci so prosili kokljo, naj jih pelje na izprehod. Najbolj je prosil petelinček.

Kokoš jih je peljala v gozd. Tamkaj so pobirali jagode in se igrali. Kmalu je vsa kurja družina postala žejna. Prosila je kokljo vode, a vode ni bilo nikjer.

Tedaj je rekla koklja petelinčku: "Sinko, ná, dinar! Teči k studencu in prinesi vode."

Petelin je odšel. Spotoma je srečal majhnega psa.

"Igrajva se!" je predlagal kužek. "Ne utegnem!" ga je zavrnil petelinček. "Moram k studencu po vodo."

"Lahko se spotoma igrava", je pripomnil pes. "Zatoči dinar, pa stečeva za njim."

Kmalu jima je padel dinar v globoko luknjo. Kužek se je zastojal, da bi noter zlezal; niti z glavno ni mogel tja. Petelinova glavica se je pač pogreznila v luknjo, ali dinarja ni mogel dobiti.

"Počakaj tukaj", je rekel kužek "skočil bom po mačko, ta ti ga izvleče."

Mačka je predla, ko je pritekla pes.

"Ne morem pustiti dela, pravkar sem začela presti," je rekla muca. "Bom jaz zate predel", se je ponudil pes; naj se je še tako trudil — presti ni mogel, ni znal.

Tedaj je mačka svetovala: "Skoči po miš, ki je brez dela. Jaz ne pojdem."

Pes je tekla po miš. Miš ni bilo doma.

"Kje je miš?" je vprašal pes. "Pri sira", se je slišal glas iz mišje luknje.

In res je bila miš pri velikem hlebu sira.

"Ti, slišiš, pojdi ven", je zaklical pes. "Zgodila se je velika nesreča; piščanci so hudo žejni. Poslali so petelinčka po vodo. Petelinček je izgubil dinar. Poslal je mene po mačko. Mačka prede. Noče pustiti de-

la. Poslala je mene pote. Pojdi z menoj in privleci nam dinar iz luknje."

"Oho!" Ne pustim dobrega sira, ko bi tudi sto mačk to zahteval!" je odgovorila miš.

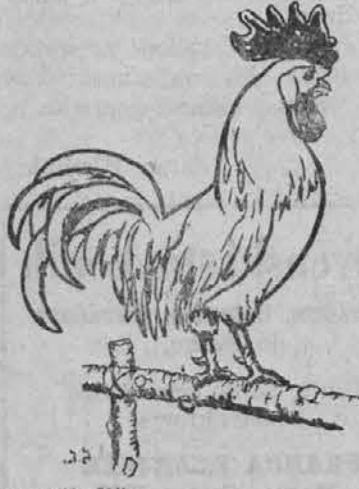
Pes se je vrnil k petelinu in mu povedal, da ni mogoče dinarja dobiti iz luknje.

Petelinček se je vrnil k koklji in k svojim sorodnikom. Pa je našel že vse mrtve. Revčki so poginili, od žejne.

Petelinček je začel jokati. Kukurikal in kikirikal je, da bi mu kmalu srce počilo.

Od tega časa pes ne more videti mačke, ker pravi, da je ona kriva tiste nesreče. Mačka pa sovraži miš in jih preganja na vse kriplje.

Kaj pa ubogi petelin? Ponoči ga lahko slišite, kako joka, kadar koli se spomni svojih sorodnikov.

Jožef Mihelič:

ANKA IN MUCA

Naša Anka mala mucu pestovala, v senci z njo sedela, pesmice ji pela.

Anka se upeha, petje zdaj preneha: Anka naša mala z mucu vred — zaspala.

Mladinski kotiček

UGANKE

Beli sodček brez obroča, v njem je dvoje vin, kuhanega pije oča. (oo[ur])

Hrbet ima pa ni teló, liste ima pa ni drevo. (v[ur]i[ur])

Oj, čudna stvar ne je nikdar in vendarle je zmerom sito. (o[ur]S)

Stana Vinšek:

POMLADNA

Zopet prišlo je k nam mladoletje; sonce prebuja zelenje in cvetje, travnik in vrt in livada cveti — cveti še ti!

Kmetič na polju že orje in seje, halje zelene tkejo si veje, drobna čebela iz spanja hiti — delaj še ti!

Pojejo ptički na vejici vsaki, poje si veter, ko pleše z oblaki, poje, kar raste, brsti in kali — poj si še ti!

Smeje se sonce iz sinje višine, smeje se sneg iz daljne planine, smeje se val, ki iz tal žubori — smej se še ti!

Sanjajo klice o žetvi bogati, sanjajo trte o grozdju in bratvi, sanja vsak cvet, da v sad dozori — sanjaj še ti!

ŠEBRELJSKA KOZA

Nekaterim vasem na Slovenskem obešajo iz gole prešernosti sosedje razne dogodivščine, ki se niso nikoli dogodile. Radi jih razkladajo v veseli družbi, da se smeje staro in mlado. Tako sta postali imenitni naša Ribnica in Višnja gora, tako so zasloveli Lemberžani in Veržeji. O njih pripovedujejo, kako so širili cerkev, vlekli vola na pašo na cerkveni stolp, merili most, naganjali prasico iz žita, plavali po lanu in še druge reči.

Prav na tak način se je razlezla širok po svetu slava in dika Šebrelj in Šebreljev. Postali so žrtve dobre volje svojih sosedov in vasi daleč naokoli.

Šebrelje je gorska vas v Cerkljanskih hribov. Mnogo posmehovanja in namigavanja je že bilo na njih račun. Toda Šebreljci so prav pametni ljudje. Ne ostanejo zlepa nobene dolžni. Če vsekaj z besedo mine vsakogar volja do posmehovanja.

Nekoč je imel Šebreljec opravke na sodišču. Sodnik, ki se je zdel samemu sebi zelo moder in duovit, namigne okoli stoječim in mu reče:

"Ali imate v Šebreljah še ono znamenito kozo, ki bere prav tako nemške kakor latinske knjige?"

Šebreljec ne pomišlja dolgo, ampak odgovori:

"Že dolgo jo nimamo več. Prodati smo jo nekam v mestu. Kakor smo slišali, je imela pozneje dva kozliča. Za prvega ne vemo, drugega pa so nam poslali sem gori za sodnika."

Pesem koroških Slovencev

Kvišku, bratje, duše mile! S slovom, z djanjem vsi za dom! Kličejo nas slavne Vile V kolo k bratom Slavjanom.

Da smo tudi mi Slovani, Da slovensk je Gorotan, Narod naš dokaze hrani, Jezik naš in duh in stan.

Priča to nam zgodovina, Priča krajnih sto imén, Priča čutov nam milina, Da slovanstva mi smo člen.

Priča to šumeča Drava, Priča sto vodá in rek, Priča glava nam Triglava, Ki nas gleda vek na vek.

Priča cerkev Gospe Svete, Priča svetih sto hramóv, Pričajo vasi neštete, Priča starih sto gradóv.

Priča to grad Osterville, Priča vojvodski prestol, Pričajo goré, gorice Na mejah okrog, okol'.

Naj zató nas duh navdaja, Samov duh in njega djanj; Národ naj v zavesti vstaja Iz pretežkih hudih sanj!

Kvišku, bratje, duše mile! S slovom, z djanjem vsi za dom! Kličejo nas slavne Vile V kolo k bratom Slavjanom.

Oton Župancič:**RACMAN**

Rac, ras' racman, kam raceaš, Rac, rac, racman, kaj mi daš, pa povem ti, kje je mlaka, tam te tvoja račka čaka — račka žabiče lovi, sebi tri in tebi tri.

se je carica naslonila na mehke blazine, katere ji je dal opat na pot.

Carica Katarina je občudovala divjo romantično okolico in se je veselila.

Polotok Kola je bil zares prekrasen del sveta.

Ogromne skale so kipele kvišku in se šopirile, kakor da bi jih bila postavila sem kakšna gigantska roka.

In Katarina se je ob pogledu na te naravne krasote nehoti spomnila stare poganske pripovedke, ki pripoveduje, da se je nekoč podzemlje uprlo bogu Jupiteru in njegovemu gospodarstvu.

Morda so takrat tudi te skale služile kot kopja, ki so jih sovražne podzemse sile metale proti nebu.

Jupiter pa jih je zopet vrغل na zemljo, kjer leže še danadanašnji čas v svarilo poznim rodovom.

Gozdov sedaj še ni bilo.

Na obeh straneh so zijali globoki prepad, nad njimi pa so se dvigale skale, obrastle z rdečimi, modrimi in rumenimi cvetovi.

Zdelo se je, kakor da bi narava pokrila golo skalovje s prekrasno pestrobarvno preprogo.

Od časa do časa je carica Katarina slišala krič kašne ptice-roparice, ki je šla ponoči na lov.

Včasih pa je opazila lisico ali kakšno drugo majhn žival, ki se je skrivala za drevesnimi debli.

Mesec je zvesto spremljal trojko.

Carica Katarina se je prijateljski smehljala svojemu bledemu spremljevalcu in tovarišu na nebu.

Da, mesec je bil njen tovariš.

Ta mesec je že premagokrat pogledal skozi zavese v njeno spalnico, mnogokrat se je smehljal in radovedno škilil na sladke tajnosti njenega budorjara.

Kolikokrat jo je gledal v vsej njeni lepoti, — nago, brez najmanjšega oblačila!

Videl je, kako je preživljala srečne trenutke pri svojem ljubljenu-

Aleksandru Potemkinu.

Mesec je bil edini, ki je smel vse to gledati, — kajti Katarina je vedela, da ne bo raznašal njenih skrivnosti.

Videl pa jo je tudi mnogokrat, kako je po cele noči presedela pri svoji pisalni mizi in čitala listine in pisma, kako je delala in žrtvovala spanje in mir v dobrobit svojega naroda in države.

Sedaj pa — sedaj je mesec razsvetljeval lepi carici pot, ko se je vozila v trojki po lepem polotoku Kola.

Njene prsi so bile polne upanja.

— Da, sveti mi, — sveti mi, dragi mesec! — zapeče carica Katarina, ko je občudovala to lepo nočno prikazen.

Še samo malo počakaj, pa boš lahko zopet gledal skozi tanke zavese v mojo spalnico, kjer boš videl isto, kar si občudoval nekoč in se skrivnostno smehljal, — videl boš mene in njega, — Aleksandra Potemkina in Katarino v srečnem objemu.

Sedaj so konji prispeli na visoko planoto in zopet zdrirjali.

Pot je bila sedaj široka in udobna. Ob cesti se je vrstilo drevje.

Trojka je vozila po gozdni cesti. Katarina je s posebnim dopadenjem vdihavala prijetni vonj gozda.

Zdajci pa je pogledala redovnika, ki je sedel na kočijaževem mestu in se ni ganil.

Gledal je v daljavo in komaj vidno je premikal roke, da je podil konje.

Ta trapist v svoji redovniški obleki je sedel kakor lutka iz voska, niti enkrat se ni obrnil, da bi pogledal lepo potnico, ves čas ni črnil niti besedice.

Zvest je bil svoji prisegi, — trapist ni smel govoriti, — niti s konji ni govoril, kaj šele da bi jih prigajal, kar delajo po navadi vsi drugi kočijaži.

Carica je radi tega videla visokega in vitkega moža samo od zadaj,

zahotelo se ji je, da bi videla njegov obraz.

Hotela si je pomagati z zvijačo.

In kmalu se ji je nudila izvrstna prilika.

Pod nekim drevesom je zagledala mrtvo ptico in vzkliknila:

— Brat Ignotus, ustavite konje!

Rada bi pobrala tisto malo ptičico.

Odnese jo bom s seboj v Petrograd, imela jo bom za spomin na to naporno potovanje. Ukazala jo bom nagačiti in ptica bo stala na moji pisalni mizi.

Močna trapistova roka je ustavila konje.

V tem trenutku pa je trapist brez besede skočil s svojega sedeža in prinesel carici mrtvo ptico.

Njegova hoja je izražala samozavest in ponos, — vsaka njegova kretnja je bila graciозна.

To je videla carica Katarina, ko se je sklonil in pobral malo ptico, ki je ležala na tleh.

Obrnil se je in se počasi približal trojki.

Carica Katarina je zagledala pod kuto dvoje velikih sanjavih oči.

Katarina se nasmehne.

— Hvala ti, brat Ignotus, — reče Katarina, ko je položil menih mrtvo ptico v caričino krilo. — Hvala ti! Nihče ji ni odgovoril.

Ta človek je preveč pazil na predpise reda trapistov!

Mar bi ne bil mogel reči ene same besedice, da bi vsaj videla kakšen je njegov glas.

Carica Katarina pa je polagala baš na človeški glas veliko važnost, rada se je pohvalila, da presodi lahko človeka z zaprtimi očmi, samo če sliši njegov glas.

Trdila je, da spozna po glasu, če je dotični človek dober ali hudoben, če mu lahko verjame ali ne.

Carica Katarina je bila zares v vsakem pogledu izredna žena, bila je pametna in duhovita kakor malokatera.

Bila je ena izmed tistih redkih izjem, ki so dokazale, da znajo vladati državi z železno roko in voljo, kakor malokateri moški, poleg tega pa so bile zelo izobražene in so mnogo čitale.

Imela je sicer mnogo slabih strani, zgodovina pa jo je ohranila v spominu.

— Uboga ptičica, — reče Katarina in pogladi z roko mehko perje mladega mrliča, — kdo te je ubil?

Trapist pokaže z roko na vejo drevesa, pod katerim je ležala mrtva ptičica.

Katarina pogleda v smer, katero ji je pokazal trapist in zagleda divjo mačko.

Tudi to je bila mala žival, ki človeku ni mogla škodovati, ptičiam pa je bila zelo nevarna.

— Le počakaj, morilka! — zavpije carica Katarina. — Za to se boš še kesala!

Katarina prisloni puško k obrazu, pomeri, preden pa je mogla sprožiti, je trapist zgrabil za cev.

— Kaj vendar delaš? — zavpije Katarina.

Mar ti opat ni povedal, kdo sem? Kako si vendar drzneš zadrževati me v mojih dejanjih?

Ali ne veš koga voziš?

Trapist prikima.

Mar je ta človek zares nem, ali zares ne zna in ne more govoriti.

— Če ves kdo sem, — vzklikne carica, — kako si drzneš storiti kaj takšnega, — mar ne vidiš, da hočem streljati?

— Greh bi bil, če bi ubili to divjo mačko! — odgovori trapist z zvonkim glasom.

— Toda ona je vendar umorila to ptico!

— Umorila jo je zato, ker mora živeti, — odvrne mladi trapist.

— To je lepa morala, — se zasmije carica Katarina. — Ali se učite tega v samostanu? — Oh, ljudje so

vedno zvesti temu načelu!

— Če greše ljudje s tem, zakaj bi tudi živali ne smele tako delati? — vpraša trapist.

Bog je vsadil tej divji mački v srce čut krvoločnosti in mačka mora moriti, kakor vidite.

— Toda divja mačka bi morala moriti ptice roparice, — odgovori carica Katarina, ki ni hotela nehati govoriti, ker se ji je napolned posečilo, da je prisilila redovnika h govorjenju. — Zakaj mori torej ptičice pevke?

— Zato, ker je ne veseli njih petje, — odvrne trapist. — Sicer bi ne morila ptice, ki pojo.

Ubijemo po navadi vedno le to, česar ne ljubimo!

— Kar pa ljubimo? — vpraša carica.

Tega človek nikdar ne ubije, — odvrne trapist.

Katarina mu je morala pritriliti. Mislila je na Potemkina.

Nikdar, nikdar bi ne mogla podpisati njegove smrtne obsodbe, niti tedaj ne, če bi ji bog ve kaj storil. Nikdar bi ga ne mogla umoriti.

— Kako dolgo si že v tem samostanu, pobožni brat? — ga vpraša carica Katarina po kratkem molku.

— Dve leti!

— Kako pa ti ugaja v samostanu?

— Na to vprašanje ne morem odgovoriti, — veže me prisega.

— Zakaj pa govoriš z menoj, ko si vendar prisegel, da boš vedno nem?

— Ker mi je opat Kalipto ukazal, naj ubogam vaše zapovedi in naj storim vse, da bi vam ustregel in koristil!

— Res? — vzklikne carica Katarina in njen obraz se je zjasnil. — Dobro torej, redovnik, ukazujem ti, da snameš svojo kapuco in mi pokažeš svoj obraz!

Menih se zdrzne.

(Nadaljevanje prihodnjije)